СОНЦА:

Усход, захад, даўжыня дня:

Мінск — 4.57, 21.32 16.35;
Віцебск — 4.40, 21.30, 16.50;
Магілёў— 4.46, 21.22, 16.36;
Гомель — 4.53, 21.10, 16.17;
Гродна — 5.15, 21.45, 16.30;
Брэст — 5.22, 21.38, 16.16.

МЕСЯЦ:

Поўня 14 ліпеня.

ІМЯНІНЫ:

Філіпа, Анатоля, Васіля, Кастуся, Івана, Аляксандра; Марыі, Яўстахія.

ЗВЯЗДА

16 ЛІПЕНЯ 1992 г. ЧАЦВЕР, № 141 (21919)

● выдаецца са жніўня 1917 г. ● БЕЛАРУСКАЯ ГАЗЕТА ● цана 1 рубель

РОЗГАЛАС

АДНЫ «ЛЕНІНЫ» АДЫХОДЗЯЦЬ, ДРУГІЯ—ВЯРТАЮЦЦА

КРАСНАПОЛЛЕ. Доўгія гады цэнтральная плошча ў райцэнтры была безыменнай. І вось на адным з апошніх пасяджэнняў выканкома пасялковага Савета народных дэпутатаў ёй прысвоена імя... Уладзіміра Ільіча Леніна. У мінулыя гады на гэты факт можна было б і не звярнуць увагі, але, згадзіцеся, зараз, у час пагалоўнага адмаўлення ад былых сацыялістычных «святынь», грамадзянская пазіцыя дэпутатаў не можа не выклікаць пэўнай павагі.

БЕЗ ЧАРГІ, АЛЕ ЗА ГРОШЫ

МАГІЛЁЎ. Раней у чарзе на атрыманне ўласнай жылплошчы можна было стаяць 15—20 гадоў, а цяпер, калі дзяржава паступова адыходзіць ад бясплатнага выдзялення жылля сваім грамадзянам, атрымаць яго можна за лічаныя месяцы, але... Так, аб'яднанне «Магілёўводбуд», якое вымушана было прыпыніць будаўніцтва 59-кватэрнага дома з-за адсутнасці грошай, знайшло простае і неарыгінальнае для часоў рыначнай эканомікі выйсце — прадаваць кватэры. Прычым для «сваіх», меліяратараў, якія жадаюць без чаргі ўсяліцца ў новы дом, кошт аднапакаёвай кватэры складае 146 тысяч рублёў, двухпакаёвай — 191 тысячу, трохпакаёвай — 259 і чатырохпакаёвай — 307 тысяч рублёў. Для «чужынцаў» усё значна даражэй. Напрыклад, за двухпакаёвую кватэру ім давядзецца выкласці 377 тысяч рублёў, а за трохпакаёўку — 513. Здаецца, адкуль простаму чалавеку ўзяць такія грошы? Але... Жыллё на ўласныя сродкі згадзіліся будаваць амаль дзесяць чалавек, прычым ёсць сярод іх «пабочныя» кліенты і нават з-за межаў рэспублікі. Як толькі дастаткова выручаць за прададзеныя кватэры, будаўніцтва будзе прадоўжана.

У ПРЭЗІДЫУМЕ САВЕТА МІНІСТРАЎ

У Беларусі створана Дзяржаўная міграцыйная служба. Наконт гэтага на чарговым пасяджэнні Прэзідыума Савета Міністраў прынята спецыяльная пастанова. Рашэнне прадыктавана тым, што ў рэспубліцы рэзка павялічылася колькасць бежанцаў. Толькі за апошні час з Прыднястроўя, Закаўказзя і іншых «гарачых» месц у Беларусь прыбыло больш як паўтары тысячы чалавек. Магчыма, ужо ў недалёкай будучыні іх колькасць значна ўзрасце. Бо за межамі рэспублікі жывуць больш як 2 мільёны беларусаў. Таму не выключана, што праз некалькі месяцаў яе захлісне міграцыйны паток. У мэтах рэгулявання гэтага працэсу, а таксама абароны правоў бежанцаў, мігрантаў і членаў іх сем'яў, забеспячэння занятасці працаздольнага насельніцтва пры Дзяржкампрацы ўтворана Дзяржаўная міграцыйная служба.

На пасяджэнні Прэзідыума таксама разгледжаны і адобраны праекты законаў «Аб дзяржаўнай экалагічнай экспертызе», «Аб унясенні змяненняў і дапаўненняў у Кодэкс аб шлюбе і сям'і Рэспублікі Беларусь».

Асноўнае месца ў парадку дня заняло абмеркаванне ходу рэалізацыі плана дадатковых мер па барацьбе са злачыннасцю, прынятага ўрадам у маі. З інфармацыяй выступілі кіраўнікі ўпраўленняў па барацьбе з арганізаванай злачыннасцю МУС і КДБ С. Рухлядзеў і Н. Ільюк, старшыня Дзяржмытні Г. Шкурдзь. Імі прыведзена нямала фактаў па выкрыццю злачынных груп і раскрыццю злачынстваў. Аднак, як адзначылі ўдзельнікі пасяджэння, дакладчыкамі не быў дадзены аналіз самой з'явы злачыннасці, не раскрыты яе карані. Прагучала патрабаванне больш цеснай каардынацыі дзеянняў розных службаў. Пакуль жа іх работа па барацьбе са злачыннасцю прызнана недастатковай.

Служба інфармацыі Савета Міністраў Рэспублікі Беларусь —БЕЛТА.

Чырвоны Крыж звяртаецца да неабыякавых

Сёння для многіх грамадзян былога Саюза надышоў цяжкі час выпрабаванняў. Выбухі снарадаў, гвалт. Льецца кроў і старых, і дзяцей, і жанчын. Многія вымушаны пакідаць абжытыя мясціны і ехаць на пошукі лепшай долі, якая не азмрочвалася б смерцю родных. Так, толькі з Прыднястроўя выехала звыш 150 тысяч чалавек.

У гэты горкі для ўсіх нас час Таварыства Чырвонага Крыжа РБ звяртаецца да насельніцтва Рэспублікі Беларусь з просьбай аказаць дапамогу тым, хто трапіў у бяду. Аказваючы дапамогу тым, хто трапіў у бяду, мы аказваем дапамогу сабе — захоўваем пачуццё спагады, разумення і бескарыслівасці, — гаворыцца ў звароце.

Для тых беларусаў, якія ставяцца неабыякава да лёсу іншых людзей, мы паведамляем разліковы рахунак Таварыства Чырвонага Крыжа: разліковы рахунак № 700536 у гардырэкцыі Мінскбізнесбанка г. Мінска, МФА 153001. Код 764 з паметкай «Выратаванне».

УКАЗ Прэзідыума Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь

Аб правядзенні дадатковых выбараў народных засядацеляў раённых (гарадскіх) народных судоў, абласных і Мінскага гарадскога судоў Рэспублікі Беларусь

Прэзідыум Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь **пастанаўляе:**

1. Абласным і Мінскаму гарадскому Саветам народных дэпутатаў правесці дадатковыя выбары народных засядацеляў абласных і Мінскага гарадскога судоў у ліпені — жніўні 1992 года.

2. Выканаўчым камітэтам абласных і Мінскага гарадскога Саветаў народных дэпутатаў арганізаваць правядзенне дадатковых выбараў народных засядацеляў раённых (гарадскіх) народных судоў у ліпені — жніўні 1992 года.

Старшыня Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь С. ШУШКЕВІЧ.

19 чэрвеня 1992 г.
г. Мінск.

САМЫ ПРОСТЫ РЭЦЭПТ АД МІЖНАЦЫЯНАЛЬНАЙ ВАРОЖАСЦІ—ПАПЯРЭДЗІЦЬ ЯЕ

ПАДРАБЯЗНАСЦІ СУСТРЭЧЫ СТАНІСЛАВА ШУШКЕВІЧА І ВІТАЎТАСА ЛАНДСБЕРГІСА Ў ГЕРВЯТАХ

Гервяты — звычайнае беларускае мястэчка, мала прыстасаванае для прыёму прэзідэнтаў. Высокі спічасты дах касцёла, які сваімі гатычнымі формамі ўзвышаецца далёка над наваколлем і абуджае настальгічныя згадкі пра готыку Нямеччыны — гэта, бадай, адзіная гістарычная славутасць Гервятаў.

У астатнім мястэчка мала адрозніваецца ад іншых на Гродзеншчыне: тая ж немудрагелістая сялянская архітэктура, — шаляваныя хаты пад шыфернымі стрэхамі, тыя ж купчастыя прысады, сціплыя вясковыя крамы, правінцыяльныя спакой і няспешнасць.

Аб прыездзе высокіх гасцей жыхары Гервятаў маглі здагадацца па тым, што на вясковай вуліцы раптам у спешным парадку пачалі класці асфальт, а ў новым Доме культуры мыць вокны і скрэбці падлогу.

Наўрад ці скрыжаваліся б калі-небудзь шляхі лідэраў дзвюх дзяржаў у Гервятах, калі б не «літоўскасць» гэтай вёскі. Літоўцаў у Гервяцкім сельсавеце крыху больш як трэць: 1.300 чалавек у 3-тысячным насельніцтве. Свае традыцыі і мову літоўцы шануюць, але з суседзямі не сварацца. У вясковым магазіне мы чулі і беларускую, і літоўскую мовы. І прадаўшчыца, і пакупнікі лёгка пераходзілі з адной на другую, і гэта ім, здаецца, не каштавала вялікай працы.

Праўда, ідэалізаваць сітуацыю наўрад ці варта. Справа ў тым, што сферы ўжытку моў у гэтым кутку Гродзеншчыны размеркаваны вельмі своеасаблівым чынам. З касцёльнага амбону прысланы з Літвы ксёндз Петрыкас Няромінас настаўляе паству па-польску і па-літоўску. У мясцовай школе настаўнікі вучаць дзетак гервятцаў матэматыцы, фізіцы і іншым мудрагелістым навукам па-руску. Што застаецца беларусам? Бел-чырвона-белы сцяг над сельсаветам і вуліца, на якой, на шчасце, наша мова пакуль што гучыць часцей за астатнія.

У міжэтнічных канфліктах, якія палаюць амаль на ўсіх паўднёвых ускраінах былога СССР, вінаваты не народы, а палітыкі, якія спадзяюцца на гэтай хвалі ўзляцець на вяршыню ўлады. Успомніце, з чаго пачыналіся грамадзянскія войны ў Карабаху, Асеціі, Прыднястроўі? З блізарукіх заяў палітыкаў аб тэрытарыяльных прэтэнзіях, з патрабаванняў аднавіць гістарычную справядлівасць і вярнуць тое, што некалі належала іншай дзяржаве і што вярнуць без крыві немагчыма. Далейшы сцэнарый усюды аднолькавы: ударная хваля ад узарванай парахавой бочкі нараджала кроў, гора, смерць, заадно змятаючы з палітычнай арэны і славалюбівых палітыкаў, якія, па сутнасці, і заварылі ўсю гэту кашу.

Наіўна меркаваць, што на Беларусі і ў Літве не існуе такой пагрозы. Напярэдадні і пасля другой сусветнай вайны сталінскі рэжым шляхам перакройкі граніц заклаў столькі патэнцыяльных магчымасцей для крывавых маніпуляцый, што раздзьмуць вогнішча варожасці ў беларуска-літоўскім пагранiччы зусім нескладана.

С. Шушкевіч і В. Ландсбергіс выдатна разумеюць гэту небяспеку і таму не чакаюць, пакуль трэба будзе гасіць полымя, а — імкнуцца дабіцца таго, каб яно ні ў якім разе тут не ўспыхнула.

...Няхай даруюць мне кіраўнікі дзвюх незалежных дзяржаў, але іх спатканне з гервятаўцамі ў Доме культуры вельмі нагадвала старыя добрыя часы, калі высокія партыйныя і дзяржаўныя кіраўнікі прыязджалі сустракацца з народам і выслухоўваць іх крыўды. Але я зусім не іранізую над гэтым. Як ні дзіўна, седзячы поруч на сцэне калгаснага клуба за засланым чырвоным абрусам сталом, старшыні парламентаў аднай сваёй прысутнасцю і ўзаемнай прыязнасцю ўносілі спакой у душы людзей. Думаю, што ўжо дзеля аднаго гэтага варта было прыязджаць сюды.

Праўда, напачатку кіраўнікі дзяржаў пераацанілі лінгвістычныя магчымасці тутэйшых жыхароў. Зрэшты, беларускамоўнае ўступнае слова С. Шушкевіча вялікіх непаразуменняў не выклікала. А вось прамову В. Ландсбергіса на літоўскай мове вяскоўцы хоць і цярпліва выслухалі, але потым папрасілі перакласці. Паколькі прафесійнага перакладчыка ў Гервятах не аказалася — давялося абмежавацца прыблізным перакладам.

Пра што ж гаварылі лідэры ў Гервятах? Згадаю тэзісы іх выступленняў і адказаў.

С. Шушкевіч

— Праблемы літоўцаў на Беларусі і беларусаў ў Літве павінны вырашаць самастойна самі гэтыя дзяржавы на аснове дагавораў. Палітычны дагавор паміж Беларуссю і Літвой будзе заключаны, магчыма, ужо сёлета. Цяперашняя сустрэча ў Гервятах і на Нарачы — этап падрыхтоўкі гэтага дакумента, калі абодва бакі маюць магчымасць абмяняцца меркаваннямі.

— Закон аб ахове спажывецкага рынку працуе цяпер яўна не на карысць Беларусі. Магчыма, ўжо ў хуткім часе парламент перагледзіць яго. Гэта значна аблегчыць сувязі паміж людзьмі па абодва бакі граніцы, скасуе прыкрыя непаразуменні.

— Граніцы не павінны быць празрыстымі для злачынцаў. Прававы вакуум у гэтай сферы паміж Літвой і Беларуссю будзе скасаваны пасля заключэння адпаведнага дагавора, які рыхтуецца.

— Беларускую праграму тэлебачання жыхары прыгранічных раёнаў змогуць глядзець пасля таго, як яна будзе пераключана на першы канал. Лідэр Беларусі ў чарговы раз абвінаваціў канал «Астанкіна» ў прадузятасці і тэндэнцыйнасці.

В. Ландсбергіс

— Дэлімітацыя (удакладненне) дзяржаўнай граніцы паміж Літвой і Беларуссю адбудзецца ўжо да канца верасня гэтага года шляхам дасягнення ўзаемнай згоды.

— Для жыхароў прыгранічных раёнаў будзе ўстаноўлены асобы, спрошчаны парадак перасячэння граніцы. Едучы да маці або да швагра ў суседнюю загранічную вёску, прасіць у пасольстве візу не давядзецца.

— Літоўскія беларусы маюць усе магчымасці для адкрыцця беларускіх класаў і школ. Справа — у жаданні бацькоў.

— Літва, як і многія раёны Беларусі, ахоплена жорсткай засухай, якой не было ўжо 50 гадоў. Краіна аб'яўлена зонай бедства. Лідэр Літвы выказаў спадзяванне, што краіны разам будуць знаходзіць выйсце з бяды. Як добры прыклад, было згадана ўзаемадзеянне з Беларуссю ў часы энергетычнай блакады Літвы з боку Масквы.

— Дзецям літоўцаў не будзе неабходнасці ехаць на вучобу ў Літву, бо яны змогуць наведваць літоўскія школы тут, на Беларусі.

Першапачаткова В. Ландсбергіс планаваў наведаць толькі вёскі Астравеччыны, дзе жыве шмат літоўцаў — Рымдзюны, Гіры, Мільцэі... Аднак па прапанове С. Шушкевіча вырашана прадоўжыць дыялог на Нарачы. Хутчэй за ўсё, ніякіх дакументаў па выніках сустрэч прынята не будзе: С. Шушкевіч і В. Ландсбергіс абмяркуюць важнейшыя канцэптуальныя праблемы ўзаемаадносін, каб наблізіць падпісанне палітычнага дагавора.

Цёмна-сіні «Мерседэс» В. Ландсбергіса і чорны «ЗІЛ» С. Шушкевіча разам спыніліся ў Рымдзюнах, дзе будуецца вялікі Літоўскі культурны цэнтр са школай, бібліятэкай і г. д.

Да таго, на невялікай прэс-канферэнцыі, я спытаў, ці будзе нешта падобнае ўзводзіцца для беларусаў у Літве. Аказалася, у Вільнюсе літоўскі ўрад ужо перадаў, па словах С. Шушкевіча, «пэўныя пабудовы і там арганізуецца дастойны беларускі цэнтр».

В. Ландсбергіса і яго жонку мясцовыя літоўцы сустракалі кветкамі, літоўскімі флагамі і нацыянальнымі песнямі. Крыху збянтэжаныя гэтым, беларусы, якія не паспелі зарганізавацца і падрыхтавацца да сустрэчы свайго кіраўніка,— у час, калі літоўцы сталі скандзіраваць «Ле-ту-ва» і «Ланд-сбер-гіс»,— адказалі дружным «Бе-ла-русь» і «Шу-шке-віч». Міжнацыянальнага канфлікту з гэтага не атрымалася: літоўцы першымі зарыентаваліся ў двухсэнсоўнасці сітуацыі і з усмешкамі падтрымалі суседзяў.

Валянцін ЖДАНКА, спец. кар. «Звязды». Фота Мікалая АМЕЛЬЧАНКІ.
Астравецкі раён.

АБ'ЯДНАННЯЎ СТАНОВІЦЦА БОЛЬШ

Стварэнне грамадскіх арганізацый, палітычных партый перш за ўсё сведчыць пра далейшую дэмакратызацыю грамадства, будаўніцтва прававой дзяржавы. Менавіта гэта падкрэсліла намеснік міністра юстыцыі Рэспублікі Беларусь Валянціна Падгруша, уручаючы ўчора пасведчанні аб рэгістрацыі новых фарміраванняў. Дарэчы, пасведчанне было ўручана прадстаўнікам сёмай па ліку партыі, якая створана ў рэспубліцы, — Аб'яднанай аграрна-дэмакратычнай партыі.

Уладзімір ГОЙТАН.

У ВЫМУШАНЫМ АДПАЧЫНКУ

Бярозаўскае металаапрацоўчае аб'яднанне. Часова яно працуе тры дні на тыдні.

На складах скапіліся вентылятары, электракаміны, электрарадыятары і ацяпляльныя катлы, якія не знайшлі сваіх пакупнікоў з-за неймаверна высокіх цэн.

Пенсіянеры прадпрыемства на ліпень — жнівень адпраўлены ў неаплачваемы водпуск, астатнія ж работнікі застануцца працаваць з думкай: ці можна будзе, як раней, ісці адпачываць па жаданню.

НЕ РАСТУЦЬ БАНАНЫ НА КРУТЫХ БЕРАГАХ...

...а гніюць на нашых, звычайных. Што гэта камусьці ўсё ж выгадна, я пераканалася з размовы з М. Юрэвічам, прадстаўніком мінскага прадпрыемства «Дынама», якое паставіла ў магазіны горада ўжо не адну партыю бананаў. Усё астатняе: аб'ёмы, высокія цэны на прадукцыю і тое, што яна гніе і псуецца, — было пададзена як «камерцыйная тайна».

Прыйшлося разбірацца ў нескладаных сакрэтах нашых рыначных адносін самастойна. Справа ў тым, што ў апошнія тыдні вялікія партыі заморскіх фруктаў былі пастаўлены ў Мінск з Прыбалтыкі. Але пры гэтым амаль не знізілася цана на прадукцыю. А паколькі супрацоўленне «мінскіх» бананаў канкурэнтам з Прыбалтыкі аказалася слабейшым, то яны і гінуць у першую чаргу, ведаючы, аднак, сабе цану. Толькі тады, калі фрукт ужо немагчыма ўзяць у рукі, каб не запэцкацца, на цэнніку з'яўляецца лічба 100.

Канешне, не мая гэта справа як спажыўца дыктаваць цэны. І нават калі нашы навапечаныя камерсанты ўзялі сабе за правіла галоўны прынцып савецкага гаспадарання — лепш палавіну згнаіць, затое астатняе прадаць па высокай цане, — то гэта таксама іх справа. Але ёсць да вас, паважаныя таварышы — спадары камерсанты, маленькая просьба; прадукцыю, якая страціла таварны выгляд, не гаворачы ўжо аб тым, што даўно не адпавядае патрабаванням да якасці, прыбярыце калі ласка, з прылаўкаў і вітрын магазінаў. Сорамна. Не ў фуражную ж лаўку заходзім...

Вольга УЛЕВІЧ.

Паміж Сцылай і Харыбдай

САЎМІН ПРЫНЯЎ ПАСТАНОВУ «АБ НАДЗВЫЧАЙНЫХ МЕРАХ ПА ФАРМІРАВАННЮ ДЗЯРЖАЎНЫХ РЭСУРСАЎ ЗБОЖЖА Ў 1992 ГОДЗЕ»

Несумненна, гэта пастанова ўрада павінна была з'явіцца. Толькі, магчыма, нават і раней. Была яшчэ адна, ад 10 студзеня, але ўжо ўстарэла. Краіна ва ўмовах растучай інфляцыі жыве хутка. Тое, што было адзіна разумным учора, здаецца рэдкім глупствам сёння. Літаральна так. Так што ў гэтым сэнсе меры, распрацаваныя ўрадам, выглядаюць вельмі своечасовымі. Хоць у прадстаўнікоў аграрнай сферы яны, безумоўна, выклікаюць неаднолькавыя пачуцці. Чаму?

Ну, перш за ўсё, трэба прызнаць, што пастанова пакідае ўражанне чыста, так сказаць, таталітарнага дакумента. (Паважаных работнікаў урада прашу не абурацца — пастараемся разабрацца калі не ва ўсім, то ў многім). Ну ці можна, скажыце, іначай зразумець такі пасаж: «Устанавіць, што калгасы, саўгасы і іншыя сельскагаспадарчыя прадпрыемствы, якія не выканалі абавязковыя пастаўкі збожжа да 31 снежня 1992 года, выплачваюць штраф у размеры двухразовага кошту недапастаўленага збожжа», як не замах на самастойнасць калгасаў, саўгасаў, іншых сельскагаспадарчых прадпрыемстваў? Самы час узняць лямант з нагоды антырыначнага настрою ўрада, што з'яўляецца найбольш папулярнай тэмай у сродках масавай інфармацыі, якія арыентуюцца на прадпрымальніцкія колы. Толькі не трэба. Гэта будзе некарэктна. Бо ёсць і другі бок медаля.

У чацвер, 2 ліпеня, Беларускае тэлебачанне паведаміла пра такі факт: паводле сацыялагічных даследаванняў, вытворчасць прадуктаў харчавання ў рэспубліцы зменшылася на чвэрць. На чвэрць! І ніхто не дасць гарантыі, што гэта падзенне спыніцца ў наступны панядзелак. Зразумела, ёсць нейкая мяжа (магчыма, яе можна ўгледзець), пасля якой зніжэння не будзе. Толькі якой яна будзе і як адаб'ецца на нашым здароўі — фізічным, а значыць, і сацыяльным? Інакш кажучы, мяжа можа быць такой, што, хочаш — не хочаш, а прыйдзецца кідаць работу і арганізаванымі калонамі ісці на плошчу Незалежнасці.

Давайце разбірацца, чаму і як.

Што хлеб — усяму галава, гэта мы ведаем, і гэта, канешне, банальнасць. Не банальнасцю з'яўляецца тое, што хлеба нам не хапае. Якім бы дрэнным ні быў старшыня калгаса, ён разумее: не будзе збожжафуражу — жывёлу прыйдзецца пускаць пад нож. Дарэчы, гэты працэс пачаўся не ўчора, таму што ўжо летась узніклі цяжкасці з фуражом.

Збожжа не хапае— будзем сеяць самі. Так, здаецца, павінен разважаць старшыня. У сапраўднасці ж яго думкі плывуць прыкладна ў такім напрамку: добра, я насею больш жыта і ячменю, але дзе я вазьму: а) насенне; б) дадатковую колькасць саляркі і бензіну; в) угнаенняў; г) гербіцыдаў; д) нарэшце, грошай на ўсё гэта, калі калгас сядзіць на картатэцы і кіраўнік аддзялення банка ўжо не вітаецца?

Нават калі ёсць нейкім цудам грошы — старшыня сто разоў падумае: ці варта траціць іх на расшырэнне пасяўных плошчаў, можа, лепш пусціць на зарплату. Бо калгаснікі — народ цярплівы, але не да бясконцасці ж.

У прыродзе ўсё ўзаемазвязана. Калі статак зменшаны напалавіну, то напалавіну зменшыцца колькасць гною. А значыць, на столькі ж зменшыцца плошча пад жытам, бульбай і ўсім астатнім. Так што баста — кола замыкаецца. Да таго ж, на мінеральныя ўгнаенні пры сённяшніх на іх цэнах і ўсеагульнай нітрафобіі сярод насельніцтва спадзявацца не прыходзіцца.

Большасць калгасаў і саўгасаў зараз жыве за кошт мясакамбінатаў. Здалі жывёлу — атрымалі зарплату. А жывёла не размнажаецца з хуткасцю бактэрыі. На жаль. Ды і корміцца не паветрам, а ў асноўным збожжафуражом. Якога не хапае. А не хапае яго таму, што... Карацей кажучы, кола зноў замкнулася. Вось вам і зніжэнне вытворчасці прадуктаў харчавання на чвэрць. Як гаворыцца, за што змагаліся...

Таму ўрад наш, шмат ляяны і апляваны, глядзеў у корань, калі прымаў сваю пастанову. Безумоўна, самае цікавае ў ёй — «дадатак», дзе прыводзяцца цэны на збожжа, якое нарыхтоўваецца ў лік абавязковых паставак (за тону). Раскід цэн даволі вялікі — ад 6 тысяч рублёў за тону жыта да 25,5 тысячы за тону грэчкі, вырашчанай без пестыцыдаў (няўжо такое дзесьці ёсць?). Абавязковая колькасць збожжа на харчовыя, насенныя, фуражныя патрэбы і для прамысловай перапрацоўкі — 4,5 мільёна тон. Такую колькасць магчыма нарыхтаваць? Каб такія закупачныя цэны сталі рэальнасцю ўжо ў студзені, я, магчыма, паверыў бы. Сёння час у многім упушчаны — праз нейкі месяц пачнецца жніво. Адно — пастанова прымусіць многіх не трымаць збожжа ў засеках. Тым больш, што гэта даволі небяспечна, можна датрымацца да штрафаў. На практыцы гэта, праўда, будзе азначаць толькі павелічэнне запазычанасці калгасаў.

Цэны — біржавыя, адно адрозненне — не вагаюцца. Гэта адначасова і адрозненне, і недахоп. Уласна кажучы, чаму тона жыта каштуе 6, а не 8, не 10 тысяч? Хто і па якому прынцыпу вызначыў? Наогул прынцыпы нашы вядомыя: колькі дзяржава можа заплаціць, столькі і плаціць. Парадокс сітуацыі заключаецца ў тым, што, як толькі дзяржава пачне даваць вёсцы больш, чым звычайна, ці больш, чым гораду (у працэнтных адносінах), так адразу захвалюецца горад. Думаю, зусім не выпадкова ў некаторых пунктах пастановы можна знайсці супярэчнасці. Напрыклад, пункт 2: «У выпадку змянення індэкса цэн на прамысловую прадукцыю (работы, паслугі)..., праводзіцца ва ўстаноўленым парадку індэксацыя цэн на нарыхтоўваемае збожжа». Пункт 3. «Дадатковыя расходы, звязаныя з фарміраваннем дзяржаўных рэсурсаў збожжа, ажыццяўляць у межах выдзеленых датацый на сельскагаспадарчую прадукцыю, хлеб і хлебабулачныя вырабы». А як гэта разумець? Што за дадатковыя расходы? І ці ўваходзіць у іх індэксацыя? Зусім не выключана, што чыноўнікі на месцы могуць трактаваць супярэчнасці не на карысць гаспадарак.

Нарэшце — хачу падкрэсліць яшчэ раз — гэтыя пастаўкі збожжа з'яўляюцца абавязковымі. З разліку 7,7 кілаграма збожжа за бала-гектар інтэнсіўна выкарыстоўваемых сельскагаспадарчых угоддзяў. А пад гэту фармулёўку падпадаюць ворная зямля, на якой расце не толькі жыта, палепшаныя сенажаці і культурная паша. Звычайна ў нашых гаспадарках вытворчасць збожжа на бала-гектар (ворыва) вагаецца ад 60—70 да 120 кілаграмаў. А цяпер раскідайце гэту лічбу на ўсе прыдатныя сельгасугоддзі. Словам, хацелася б спадзявацца, што лічба 7,7 кілаграма цалкам абгрунтаваная. Інакш гэта будзе называцца не нарыхтоўкай, а харчразвёрсткай.

Соль пастановы — палітыка бізуна і перніка. Ну так, гэта несучасны шлях, усё правільна, можна сказаць яшчэ тысячы слоў супраць такога метаду. І тым не менш пры ўсіх яго хібах асабіста я не бачу яму альтэрнатывы менавіта сёння. Заўтра, магчыма, усё зменіцца, а сёння... Урад робіць тое, што можа, што дазваляюць абставіны і стан грамадства.

Ён спрабуе правесці яго паміж Сцылай арганізуючай таталітарнай эканомікі і Харыбдай новай, якая толькі нараджаецца.

Сяргей ШАЎЦОЎ.

РАДЫЁФАКТ

15 ліпеня ў Гомелі адкрылася нарада нацыянальных камітэтаў па радыяцыйнай абароне Беларусі, Расіі і Украіны. Кола пытанняў, якое абмяркоўваюць спецыялісты, — вынікі катастрофы на Чарнобыльскай АЭС.

***

Рашэннем Гродзенскага аблвыканкома з ліпеня значна павялічан экалагічны збор на кантрольна-прапускным пункце «Брузгі». З кожнага, хто перасякае граніцу на легкавой машыне ці мотатранспарце, незалежна ад мэты паездкі, будзе брацца 150 рублёў, з грузавога аўтамабіля — 500.

***

14 ліпеня ля Дома-музея першага з'езда РСДРП у Мінску запалымнелі чырвоныя сцягі, з'явіліся плакаты з надпісамі: «Музеі — нацыянальнае багацце, імі не гандлююць», «Міністр культуры Вайтовіч — варвар. У адстаўку!», «Дзямчук — заступнік варвараў. У адстаўку!».

Па рашэнню мінскай арганізацыі «Рух за дэмакратыю, сацыяльны прагрэс і справядлівасць» пікетаванне Дома-музея першага з'езда РСДРП намечана працягваць да таго часу, пакуль не будуць вызвалены яго «незаконна» занятыя памяшканні.

***

Дэпутат парламента Малдовы заявіў, што існуе рэальная пагроза выбуху на Дубасарскай плаціне. Яна замініравана, паведаміў ён ў інтэрв'ю газеце «Независимая Молдова».

***

У Расіі і Злучаных Штатах Амерыкі створаны цэнтры па сумеснай распрацоўцы самалёта будучыні — экраноплана, здольнага ўзяць на борт дзве з палавінай тысячы пасажыраў і вялікую колькасць грузаў. Прататып гэтай машыны стварылі рускія канструктары ў Ніжнім Ноўгарадзе. Яна будзе садзіцца і ўзлятаць з воднай паверхні.

У французаў вочы загараюцца, у нас—тухнуць

НА ПЫТАННІ КАРЭСПАНДЭНТА «ЗВЯЗДЫ» АДКАЗВАЕ ГЕНЕРАЛЬНЫ ДЫРЭКТАР БЕЛАРУСКАГА ОПТЫКА-МЕХАНІЧНАГА АБ'ЯДНАННЯ ПЁТР ЗЫЛЬ.

Ваенна-прамысловы комплекс. Што мы ведалі пра яго некалькі гадоў назад? Вельмі няшмат. Там, за высокімі агароджамі з цэглы і сакрэтнасці, працуюць людзі на патрэбы абароны. Маюць стабільныя заказы, атрымліваюць добрую зарплату. Карацей, жывуць, як у Бога за пазухай.

І вось упала заслона сакрэтнасці. Мы даведаліся, дзе ў нас робяць ракеты, знішчальнікі-бамбардзіроўшчыкі, дзе будуюць атамныя падводныя лодкі. Даведаліся мы і пра другое. Нашай «абаронцы» цяжка: яна ў глыбокім крызісе.

— Пётр Васільевіч, чым можна растлумачыць такую сітуацыю? Была «абаронка» працвітаючай галіной нашай прамысловасці. Мы ганарыліся ёю, ведалі: там сабрана ўсё лепшае: і людзі, і тэхніка. Спатрэбіцца — блыху падкуюць. І раптам...

— Не, не «раптам». Прыгадайце, як усё пачыналася. Спачатку разарвалі па частках армію, потым узяліся за абаронныя прадпрыемствы. Адны настойвалі зараз жа закрыць іх, другія патрабавалі: прымусіць неадкладна выпускаць каструлі, макароны, кавамолкі.

Вось на такіх «дражджах» і пайшла канверсія. Пайшла непрадумана, бесталкова, як і многае іншае, што пачыналася ў перыяд перабудовы. Час ляціць, а мы дагэтуль не маем на руках Закона аб канверсіі.

— Няўжо Саўмін рэспублікі кінуў вас на волю лёсу?

— Чаму ж? Рэагуе. У асноўным абяцаннямі. Не падумайце, што я супраць канверсіі. Не! Яе час прыйшоў, гэта бясспрэчна, але нельга ж у такую сур'ёзную справу кідацца, як у вір галавой. Канверсія «перабудовачнага ўзору» вельмі дорага абышлася нашаму аб'яднанню: страты склалі дзесяткі мільёнаў рублёў. А маральны ўрон? Уявіце стан спецыяліста, які вырабляў адну з сістэм ракеты, а цяпер яму трэба рабіць сокавыціскалку, дзіцячыя цацкі.

— Пётр Васільевіч, вам даводзілася бываць за мяжой. Як там праводзіцца канверсія?

— На падставе адпаведнага закона. Дзяржава бярэ на сябе ўсе выдаткі прадпрыемстваў.

— І, канешне ж, ваенныя заводы не стануць выпускаць зубныя шчоткі і соскі?

— Да такога абсурду там не дойдуць. Нядаўна ў Беларусь прыязджала дэлегацыя «абароншчыкаў» з Францыі на чале з Жакам Мелікам. Яны скрупулёзна распытвалі нас пра ход канверсіі. І, ведаеце, іх абсалютна не цікавілі сокавыціскалкі, халадзільныя ўстаноўкі. Але, калі размова заходзіла аб электроніцы, оптыцы, вочы ў французаў загараліся, як у паляўнічага, які высачыў, нарэшце, дзічыну.

Здзіўляцца гэтаму не трэба. Гісторыя захоўвае некалькі прыкладаў, калі краіны, ажыцявіўшы прарыў у электроніцы, ішлі далёка наперад.

Нам бы выкарыстаць іх вопыт. Абаронныя прадпрыемствы — астраўкі перадавой тэхналогіі. Дайце ім заканадаўчую аснову, інвестыцыі, і можна хутка наладзіць выпуск грамадзянскай прадукцыі высокай якасці. Шкада, што гэтая нескладаная логіка для некаторых нашых кіраўнікоў падобна на грамату за сямю пячаткамі.

— Не так даўно на брыфінгу, арганізаваным Беларускай навукова-прамысловай асацыяцыяй, адзначалася: на складах абаронных прадпрыемстваў рэспублікі сабралася гатовай прадукцыі на 4,7 мільярда рублёў.

— Наша аб'яднанне не выключэнне. Прадукцыі складзіравана ўжо на 40 мільёнаў рублёў. Не захоўваецца пагадненне паміж урадам Рэспублікі Беларусь і Галоўным камандаваннем аб'яднаных узброеных сіл СНД аб парадку фінансавання ваенных заказаў у 1992 годзе. Тыя, каму мы накіравалі сваю прадукцыю, запазычылі нам 60 мільёнаў рублёў. Такая вось сумная статыстыка...

— Цяпер рэспубліка мае сваё Міністэрства абароны. Ці звярталася яно да вас, рабіла заказы?

— Не, а гатовая ж прадукцыя тут, пад бокам. Відаць, абдумаюцца, калі наша прадпрыемства будзе цалкам «канверсавана».

— Пётр Васільевіч, у газетах з'явілася паведамленне, што Тула пачынае самастойны экспарт зброі. Арыенціровачны кошт на стандартны аўтамат АК-74 —150 долараў, на снайперскую вінтоўку СВД — 1000 долараў, а цана гранатамёта АГС «Полымя» дасягае некалькіх тысяч долараў. Спрытны француз Эрве Пулан за мільён франкаў купіў у нас спадарожнік «Фатон». А ў вас столькі сабралася сучаснай ваеннай прадукцыі. На яе, відаць, знайшліся б пакупнікі?

— Канешне ж, і не толькі на тую, што выробляе наша аб'яднанне. Беларуская «абаронка» здольна выдаваць прадукцыю з дакладнасцю да 56 ангстрэм, што з'яўляецца адным з самых высокіх паказчыкаў у свеце. Але, на жаль... Прадаць мы нічога не можам. Няма дазволу, няма ліцэнзіі.

— Відаць, перашкаджае грыф «Зусім сакрэтна»?

— Так. Хоць сёе-тое ўжо можна рассакрэціць. Без урону для нашай абароны, але гіпноз ранейшых гадоў на некаторых чыноўнікаў націскае гіганцкім прэсам. Тое, што сапраўды складае дзяржаўную і ваенную тайну, павінна заставацца ёю. Не трэба толькі перасольваць.

Без гандлю ваеннай прадукцыяй мы не выратуем нашу «абаронку». Канверсія патрабуе неадкладных фінансавых укладанняў. Нам ніхто іх не паднясе на сподачку з блакітным беражком.

У гандлі зброяй не трэба бачыць нешта амаральнае. Ім займаюцца многія дзяржавы. У ходзе турнэ па краінах Персідскага заліва міністр замежных спраў Расіі А. Козыраў заявіў: «Я не ўтойваю, што наш візіт — гэта барацьба за рынкі, у тым ліку за рынкі ўзбраенняў. Мы стварылі вялізны ваенна-прамысловы комплекс. І цяпер неабходна знайсці выгадныя рынкі збыту расійскай зброі». Гандаль ваеннай прадукцыяй з дзяржавамі Персідскага заліва прынёс Злучаным Штатам Амерыкі толькі летась 17 мільярдаў долараў.

— Цяжка, са скрыпам, але канверсія ўсё ж ідзе. Якую грамадзянскую прадукцыю выпускае ваша аб'яднанне?

— Некаторыя віды сельскагаспадарчай тэхнікі, лазерную медыцынскую апаратуру, халадзільныя ўстаноўкі. Нарошчваем выпуск фотаапаратаў, кінапраектараў, рыхтуемся вырабляць свідравальныя і рэзьбанарэзныя станкі.

— Пётр Васільевіч, каб быць цяпер кіраўніком, не сагнуцца пад штармавымі ўдарамі крызісу, трэба валодаць моцнай загартоўкай. Адкуль яна ў вас?

— Нарадзіўся і вырас на Беларусі. Падлеткам пайшоў да партызан, стаў падрыўніком. Чыгунку Барысаў — Гарадзішча ведаў як свае пяць пальцаў. Потым ваяваў у саставе 18-й гвардзейскай танкавай брыгады, быў тройчы паранены. Пасля вайны скончыў політэхнічны інстытут, працаваў майстрам, намеснікам начальніка цэха, начальнікам цэха, галоўным тэхнолагам. Дырэктарам БелОМА— 18 гадоў.

Інтэрв'ю ўзяў Барыс ДОЎГАЛЬ.

Прыгожыя наборы мяккай мэблі вырабляюць майстры мінскай фірмы «Камнерінгвест». Крэслы і канапы, абабітыя штучнай скурай, будуць даспадобы самым патрабавальным.

Гэтыя настольная лямпы і таршэры вырабляе аб'яднанне «Піката». Цэхі яго знаходзяцца ў Мінску, Магілёве, Светлагорску. Танныя, сучасныя вырабы аб'яднання ўпрыгожаць інтэр'ер жылога пакоя і службовага офіса.

Фота Яўгена ПЯСЕЦКАГА.

РОЗДУМ ПАСЛЯ СУДА

Расплата за лёгкую нажыву

У ТОЙ ДЗЕНЬ ён нават падумаць не мог, што гэты нечаканы і дзіўны тэлефонны званок прынясе яму столькі непрыемнасцей, лішніх турбот, хваляванняў і ў далейшым прывядзе да такога драматычна-сумнага фінішу.

Сапраўды, 12 лістапада мінулага года на кватэру Сяргею Лапаніку пазваніў нейкі незнаёмы хлопец і прапанаваў сустрэцца.

— Паслухай, а хто ты? — у сваю чаргу пацікавіўся ён.

— Маха. Ведаеш такога? — нездаволена пачулася ў трубцы. — А калі не, то спытай у сваёй ненагляднай. — І незнаёмец пагрозліва закончыў:—Так што, не фінці. Ёсць сур'ёзная размова!..

«Дэтэктыў і толькі», — паціснуў плячыма Сяргей. Так, у яго сапраўды ёсць знаёмая дзяўчына, можна сказаць, будучая нявеста, але яна ніколі ні пра якога свайго былога кавалера, нейкага «Маху», нічога не ўспаміналa, не гаварыла. Магчыма, той, як сапернік, вырашыў высветліць адносіны —вось і ўсё.

І ў назначаны час жаніх пайшоў на ўказанае месца. Але сустрэча не адбылася: замест аднаго там аказаліся трое, з якіх нікога ён не ведаў, да гэтага не бачыў.

Назаўтра, прыкладна ў той жа час, «Маха» пазваніў зноў і яшчэ з большай настойлівасцю і пагрозай назначыў каля кінатэатра «Салігорск» сустрэчу на наступны вечар. На яе С. Лапанік адправіўся са сваім сябрам Сяргеем Вераб'ём. І якое было яго здзіўленне, калі ўбачыў, што там чакала тая ж самая «тройка» незнаёмцаў.

На гэты раз размова была кароткая і канкрэтная. За тое, што ён разам са сваёй нявестай Любай Мясько нібыта выказвалі зневажальныя словы ў адрас «Махі», павінен адкупіцца. І вымагальнікі назвалі таксу: тры «кускі» (3 тысячы рублёў) —па «куску» кожнаму. І тады «квіты». Інакш, калі адмовіцца, будзе каюк (што азначае забойства) і яму, і яго сяброўцы. Ды і з родзічамі, знаёмымі таксама распраўяцца.

Ад пачутага і такога павароту справы хлопец ажно знякавеў, таропка пачаў апраўдвацца. Маўляў, ды вы што, апамятайцеся! Ён упершыню іх бачыць, ніколі нічога абразлівага ні пра каго з іх не гаварыў—і раптам такі дзікі прысуд. Гэта ж не што іншае, як шантаж, рэкет! Да таго ж у яго столькі і грошай няма. Ды, зрэшты, за што плаціць, адкупляцца?

— Ты глядзі, які франт! — з'едліва-нахабна зыркнуў «Маха».—Ён не «мікіціць», нас не разумее.

— І зусім не паважае,—развязна падхапіў яго памагаты— «База».

— А яшчэ не ведае, з кім звязваецца!—уставіў свой «пятак» і трэці—«Лёха».

І за тое, што С. Лапанік нібыта праігнараваў іх і не прыйшоў на першую сустрэчу, вырашылі яго правучыць. Тут жа гэта даручэнне ахвотна выканаў «База»—заўзяты аматар махаць кулакамі. Затым далі тыдзень тэрміну, назначылі месца сустрэчы і запатрабавалі з'явіцца на яе з указанай сумай грошай. У адваротным выпадку, маўляў, няхай заказвае аркестр.

Роўна праз тыдзень, вечарам, зноў адбылася сустрэча. Праўда, цяпер ужо каля дома № 24 па вуліцы Казлова. І зноў, як папярэдні раз, Сяргей з'явіўся на патаемнае «рандэву» з пустымі рукамі, без запатрабаванай сумы. Візіт «паражняком» вельмі не спадабаўся вымагальнікам, і яны пачалі біць-калаціць сваю ахвяру, прычыніўшы, як кваліфікуюць юрысты, «лёгкія цялесныя пашкоджанні». Думаеце, на гэтым супакоіліся? Дзе там! «Маха» і «База» пачалі пужаць, што скінуць з даху дома, каля якога ўчынілі вэрхал, а апошні з іх пагражаў прымяніць агнястрэльную зброю, хоць яе і не паказваў. Вось тут С. Лапанік і здрэйфіў: пагадзіўся аддаць ім 700 рублёў, якія знаходзіліся на кватэры. Менавіта так і зрабіў у той жа вечар.

Пасля гэтага без віны вінаваты і пацярпеўшы меркаваў, што цяпер ад яго ўжо адчэпяцца, пакінуць у спакоі. Сапраўды, колькі ж можна за нішто вымагаць і здзекавацца? Але рэкеціры гнулі сваё: яны, бачыце, гэтых 700 «драўляных» у разлік не бяруць, і ўмовы іх застаюцца ранейшыя — тры «кускі» і ўсё «чохам», што на ўсім зразумелай мове азначала —адразу. І тут жа назвалі апошні, канчатковы тэрмін.

Да смерці запалоханаму, неаднойчы бітаму хлопцу адступаць ужо не было куды. Тым больш, што ў той назначаны вечар—27 лістапада—зноў пазваніў «Маха» і нагадаў, папярэдзіў, што ў 19.00 ён павінен быць каля кінатэатра «Салігорск» і абавязкова з грашыма.

І што вы думаеце, такая сустрэча адбылася. «Маха» (на гэты раз ён быў адзін, бо, як потым высветліцца, яго памагатыя сноўдаліся непадалёк) проста выхапіў з рук С. Лапаніка прынесеныя ім купюры. Толькі цяпер фартуна падвяла: вымагальніка тут жа затрымалі работнікі міліцыі. Узялі, як кажуць, «цёпленькага», на месцы злачынства, з рэчавымі доказамі. Не ўдалося пазбегнуць такога непажаданага спаткання і астатнім двум. Так што надта пралічылася гэтая «тройка» рэкеціраў-самазванцаў!

ДУМАЕЦЦА, час ужо сказаць дакладна, хто яны на самай справе. «Маха»— гэта Аляксандр Марозаў, жыхар в. Ісерна Слуцкага раёна, рабочы мясцовага кааператыва «Інтэр'ер», раней судзімы. «База» — Андрэй Бельмач з г. Салігорска, часова не працуе, судзімы двойчы. І, нарэшце, «Лёха» — Мікалай Федасеенка, тутэйшы, таксама нідзе не працуе. Калі знаёмішся нават з кароткімі іх біяграфіямі, то адразу высвятляецца: усе яны маладыя хлопцы (кожнаму крыху больш за дваццаць гадоў), халасцякі, маюць сярэднюю ці сярэднюю спецыяльную адукацыю. Здавалася б, і па ўзросту, і па адукацыйнаму ўзроўню час ужо было заняцца нейкай карыснай справай і за розум узяцца. Тым больш, што А. Марозаў і А. Бельмач у сваім жыцці нарабілі нямала памылак, пазнаёміліся з Крымінальным кодэксам, пабывалі ў тых месцах, пра якія лепш не чуць, не ведаць. Дарэчы, А. Бельмач, калі знаходзіўся там, то пастаянна парушаў рэжым утрымання, за што начальствам установы над ім быў устаноўлены адміністрацыйны нагляд на працягу года. Затым пасля выхаду на волю пастановай начальніка Салігорскага ГРАУС ад 6/VIII.91 г. гэты нагляд быў прадоўжаны яшчэ на шэсць месяцаў з аб'яўленымі яму абмежаваннямі. Улічыў, прыслухаўся, зрабіў ён разумны і правільны вывад з усяго гэтага? Дзе там! На працягу года тры разы парушаў правілы ўстаноўленага рэжыму, за што двойчы прыцягваўся да адміністрацыйнай адказнасці. І, як бачым, усё роўна не падзейнічала, не дапамагло.

Калі аналізуеш гэтую непрыглядную гісторыю, то вытокі яе даволі простыя і вельмі ўжо недарэчныя. На добры, разумны погляд і разважны сэнс, ніякага крыміналу тут і быць не магло. Як потым на судзе прызнаецца Л. Мясько, у жніўні мінулага года яна выпадкова пазнаёмілася з Марозавым. І той, што называецца з наскоку пайшоў на яе ў атаку, каб уступіць у палавую сувязь. Дзяўчына, зразумела, наадрэз адмовілася ад такога жывёльна-грубага нахабства. І Марозаў («Маха»), які лічыў, што яму ўсё дазволена, вырашыў адпомсціць. Вось і прыдумаў зачэпку-легенду, што нейкія незнаёмыя Саша і Сяргей — хлопцы з рэстарана «Новае Палессе» — чулі, як С. Лапанік і яго нявеста зняважліва выказваліся пра яго, Марозава. У ходзе следства было ўстаноўлена, што гэта хлусня чысцейшай вады. Ды зрэшты, калі цэлымі днямі без справы сноўдацца па горадзе, то можна прыдумаць ліха ведае што, скалаціць злачынную шайку-лейку.

А па заслугах і адпаведная расплата. А. Марозаў асуджаны да 7 гадоў пазбаўлення волі, М. Федасеенка— да 5 з адбываннем у папраўча-працоўнай калоніі агульнага рэжыму, а А. Бельмачу давядзецца правесці 7 гадоў у «казённым доме», толькі строгага рэжыму. Акрамя таго, у апошніх дваіх канфіскавана маёмасць.

ЖЫЦЬ НА ДАРМАЎШЧЫНКУ хацелася і Аляксандру Чарнову, які, маючы і сярэднюю адукацыю, і сям'ю, таксама нідзе не працаваў. Не, ён шукаў не работу, а ламаў галаву над тым, як здабыць сродкі, каб і пальцам не паварушыць. І, уяўляеце, прыдумаў.

...16 студзеня гэтага года прыкладна ў 10 гадзін Т. Зіневіч выйшла ў калідор і ўбачыла каля дзвярэй суседзяў знаёмую дзяўчыну. Тая на хаду прывіталася і хуценька шмыгнула да выхаду. Тацццяна Канстанцінаўна ведала, што гэта сяброўка суседскай дачкі, і гэтаму візіту нават не надала ніякага значэння. А дарэмна. Калі вярнулася з работы гаспадыня — Вера Нічыпараўна Тоўсцік, дык адразу заўважыла: дзверы чамусьці адчынены. Пераступіла парог і ўбачыла, што ў кватэры пабывалі «няпрошаныя госці». А неўзабаве высветлілася, з якой мэтай яны прыходзілі: зніклі футра і шапка з натуральнага футра, што належалі дачцэ Ірыне Аркадзьеўне Працкевіч, якая набыла іх у Чэхаславакіі і захоўвала ў кватэры маці.

Не на жарт перапалоханая і ўзрушаная прапажай, жанчына пабегла да Т. Зіневіч, і суседка выклала, што ведала: акрамя сяброўкі іх дачкі Жанны, нікога больш не бачыла.

Спытаеце, хто ж гэтая дзяўчына? Непаўналетняя Марыя Дзялендзік, якая мае ўсяго 7 класаў адукацыі, але не вучыцца і нідзе не працуе.

Магчыма, у каго ўзнікне пытанне, а пры чым тут А. Чарноў? Менавіта ён, як потым устанавіць следства, дакажа суд і прызнаецца сама абвінавачаная, распрацаваў гэту «шапкава-футравую» аперацыю, уцягнуў у яе М. Дзялендзік і яшчэ двух падлеткаў (прозвішчаў іх высветліць не ўдалося), навучыў, як паспяхова можна правесці гэты набег. Застаецца фактам і тое, што пасля яго ўкрадзеныя рэчы былі прынесены на кватэру ўсё таму ж Чарнову, які меў намер іх «загнаць». Яшчэ б! Упусціць такі тавар: футра і шапка каштавалі 21.500 рублёў. І сплавіў бы, ды перашкодзіла міліцыя.

Сапраўды, яшчэ ж маладое, «зялёнае» дзяўчо — тая ж Марыя Дзялендзік, а яна ўжо асуджана на 3 гады пазбаўлення волі без канфіскацыі маёмасці. (Якая ў яе можа быць маёмасць?). І, на нашу думку, правільна, што суд адтэрмінаваў вынясенне прыгавору на 2 гады: няхай дзяўчына задумаецца, ці па той сцежцы яна крочыць у жыцці.

Затое А. Чарноў застаўся без маёмасці і правядзе 5 гадоў у папраўча-працоўнай калоніі строгага рэжыму.

На тым фоне, што зараз розныя дзялкі і хапугі крадуць-валакуць мільёны, факты гэтых крымінальных спраў здаюцца дробязнымі. Але няхай яны будуць яшчэ адным напамінкам і папярэджаннем: жыць трэба сумленна, сваёй шчырай працай, а не займацца ашуканствам і шантажом, вымагальніцтвам і рэкетам, крадзяжом і «лёгкай» нажывай.

Іосіф ЖЫБУЛЬ, салігорскі міжраённы пракурор.
Іван БРАЛКА, спец. кар. «Звязды».
г. Салігорск.

РАДЗІМА НАША — БЕЛАРУСЬ

УКРАІНСКАЯ ПРЫСУТНАСЦЬ

Не будзем спяшацца з вывадамі, добра гэта ці дрэнна, што на Берасцейшчыне адраджаецца ўкраінскае культурнае жыццё. Так ці інакш, яно мае свае традыцыі, сваю гісторыю, сваіх носьбітаў, прыхільнікаў і працаўнікаў. На мой погляд, зусім відавочна адно: нейкія забароны, уціск украінскага культурнага руху ніяк не пойдуць на карысць ні беларускаму, ні ўкраінскаму грамадствам і могуць прывесці толькі да непрыемнасцей. Наадварот, ёсць магчымасць пераўтварэння Валыні і Брэстчыны ў мост дружбы і цеснага супрацоўніцтва паміж Беларуссю і Украінай, як гэта было, да прыкладу, у 20—30-я гады XX стагоддзя паміж асветнымі і палітычнымі арганізацыямі Заходняй Беларусі і Заходняй Украіны.

ДЗВЕ СТАРОНКІ З НЯДАЎНЯЙ ГІСТОРЫІ

АДЗІН З МЯСЦОВЫХ ЭКСПАНАТАЎ, якім у старыя часы ганарыўся музей Маладаўскай сярэдняй школы Іванаўскага раёна, мяне моцна здзівіў. Гэта быў невялікі выгаралы ад сонца і часу кавалак кумачу з надпісам: **«Хай живе 1 травня—свято робітників та селян! Хай живе КПЗБ!».** Тэкст напісаны на літаратурнай украінскай мове, а партыя ўхваляецца беларуская. Парадокс? Напэўна не, бо такіх прыкладаў гісторыя Берасцейшчыны 20—30-х гадоў мае шмат.

Вось аб чым гаворыць даведка з Брэсцкага архіва, датаваная 23 студзеня 1970 года: **«Сідарук Ігнацій Сямёнавіч, член «Сельроба-правіцы», арганізаваў ячэйку КПЗБ у в. Іласк** (на Кобрыншчыне. —**В. К.**), **бібліятэкі-чытальні «Просвіты» ў некалькіх вёсках. У гонар гадавіны бібліятэкі «Просвіты» ў Іласку Сідарук І. С. намерваўся вывесіць транспарант камуністычнага зместу... У справаздачы палескага ваяводы ад 21 лістапада 1929 года гаворыцца, што Сідарук І. С. быў членам РК КПЗБ у Кобрыне, выконваў разнастайныя партыйныя даручэнні. У гэтым яму дапамагала яго становішча кіраўніка легальнай бібліятэкі «Просвіты».** Удакладнім: «Просвіта» — украінская асветная арганізацыя, па функцыях падобная да больш вядомай у нас ТБШ, яе цэнтр знаходзіўся ў Львове. «Сельроб» — украінскае сялянска-рабочае сацыялістычнае аб'яднанне, шырока вядомае на Брэстчыне і Піншчыне часоў панскай Польшчы сваёй антыўрадавай дзейнасцю і газетамі. Што агульнага мелі гэтыя арганізацыі з КПЗБ? Хіба што толькі ідэалогію. Чаму яны супрацоўнічалі, чаму арганізацыйна блыталі нацыянальныя межы? Чаму разам з «Просвітай» не прыйшла на Палессе і КПЗУ? Такія пытанні я задаваў былому актывісту КПЗБ В. П. Ласковічу з Брэста, арганізатару музея ў Кобрыне А. М. Мартынаву, іншым людзям, што яшчэ памятаюць тыя часіны, цікавіўся архіўнымі матэрыяламі. Адказы прыходзілі розныя. Адны меркавалі, што з Беластока ды Вільні КПЗБоўцам было лацвей кіраваць камуністычным рухам на Брэстчыне, іншыя казалі, што Сталін праз Камінтэрн проста жорстка развёў сферы ўплыву КПЗБ і КПЗУ, што кампартыі гэтыя мелі не надта ўжо вялікі нацыянальны характар... І ўсе сыходзіліся на адным: тады асабліва не дзяліліся, бо змагаліся па адзін бок барыкад супраць польскага шавінізму і капіталізму.

ТАК ЦІ ІНАЧАЙ, партыйнае размежаванне перарасло потым у адміністрацыйнае, міжрэспубліканскае, але на Брэстчыне заставалася яшчэ нямала людзей, зарыентаваных на Украіну, якім свядомасць гэтую прышчапіла «Просвіта». Узяць хоць бы той факт, што справаводства ў часовым праўленні Кобрына ўвесь 1939 год пасля 17 верасня вялося па-ўкраінску, што людзі гэтых мясцін, адчуўшы волю, адкрывалі дзесяткі ўкраінскіх школ, якія потым «за непатрэбнасцю» былі зачынены, пераароблены на рускія, калі ўсталяваўся той рэжым, ад якога пазней адхрышчваліся КПЗБоўцы. Украінская свядомасць і прысутнасць пэўны час захоўвалася. Вось і той жа І. С. Сідарук з Кобрыншчыны, які яшчэ да ўз'яднання пайшоў «шукаць волі» ў СССР, нелегальна прабраўшыся праз мяжу... У даведцы, выдадзенай 28 лютага 1947 года папраўча-працоўным лагерам у г. Кургане Уральскай вобласці, асуджаны І. С. Сідарук (лепшы пілапраў і ўладальнік Граматы Востурлага НКУС) па нацыянальнасці запісаны ўкраінцам... Вось так усё змяшалася ў таго пакалення свядомых людзей з Палесся: украінскія і беларускія арганізацыі, картуз-бярозаўскія і уральскія астрогі... Пасля апошніх не да нацыянальных праблем было.

Але калі надышла перабудова, насталгія па часах «Сельробу» і «Просвіты» выявілася і паклікала да жыцця Украінскае грамадска-культурнае аб'яднанне Брэсцкай вобласці, іншыя ўкраінскія суполкі, якімі кіруюць людзі пераважна пажылыя, што пры Польшчы і бальшавіках цярпелі «за ўкраінскую мову».

ДВА АСПЕКТЫ СЁННЯШНЯЙ РЭЧАІСНАСЦІ

ІНШЫ, НЕ МЕНШ ВАЖНЫ ФАКТАР украінскай прысутнасці на Брэстчыне — моцны прыток мігрантаў з Украіны, а асабліва з суседняй Валынскай вобласці, якія асядаюць у Брэсце, Кобрыне, іншых гарадах, у калгасах і саўгасах, дзе апошнім часам адчуваецца недахват рабочай сілы. Вось аб чым сведчыць статыстыка. За дзесяцігоддзе з 1979 па 1989 год украінскае насельніцтва вобласці павялічылася амаль на 20 тысяч чалавек. Тэмпы росту склалі 49,6 працэнта, у той час як тэмпы росту беларусаў — толькі 4,41.

Відавочна, што гэты прырост дасягнуты механічна, шляхам перасялення. Непасрэдна з Валынскай вобласці ў вёскі Брэстчыны толькі за 1990 год пераехала 797 чалавек, у Брэст прыбылі з Валыні 813 чалавек. (Да прыкладу, з Гродзеншчыны ў Брэст пераехалі толькі 478 чалавек.) Яны ўладкоўваліся там, дзе даюць жытло, не грэбуючы і некваліфікаванай работай, фермамі, заводамі, працай санітарак і г. д. І прыжываюцца валынцы без асаблівых праблем, бо, па-першае, моўная стыхія палескай вёскі ці горада ім надзвычай блізкая, бар'еру амаль што няма, а па-другое, міграцыйныя шляхі з Валыні на Брэстчыну не перарываліся ніколі, для тамтэйшых сялян заўсёды было больш натуральна ехаць у Пінск, Брэст, чым у Львоў, Кіеў. Асабліва тычыцца тое паўночнай Валыні і Ровеншчыны. А цяперашнія перасяленцы з Украіны вызначаюцца (у адрозненне ад мясцовага насельніцтва Брэстчыны) моцнай нацыянальнай зарыентаванасцю, украінскасцю, якая, тым не менш, не ствараe для іх перашкод для кантактаў з аўтахтонамі. Зусім, аднак, не мяркую, што мігранты з Валыні, ці нават з усёй Украіны змогуць істотна змяніць нацыянальнае аблічча рэгіёна, але яны могуць адыграць іншую ролю — ролю каталізатара ўнутраных праўкраінскіх настрояў на Брэстчыне. Што ўжо, дарэчы, і адбываецца.

ЯШЧЭ АДЗІН НЕМАЛАВАЖНЫ МОМАНТ украінскай прысутнасці на Брэстчыне — тое, што сама Украіна выказвае зацікаўленасць у гэтым рэгіёне, рэзервуючы, да прыкладу, месцы ў сваіх ВНУ для абітурыентаў з беларускага Палесся — і, прынамсі, два выпускнікі з Кобрына сёлета паедуць паспытаць студэнцкага хлеба ў інстытуты суверэннай Украіны. Акрамя гэтага, украінскія газеты і часопісы пачынаюць звяртаць увагу на людзей у Беларусі, што размаўляюць на паляшуцкіх дыялектах. Ідзе сюды дапамога кнігамі, метадычнымі дапаможнікамі, прэсай і г. д. Тыя ж гуртоўцы завязваюць перапіску са сваімі аднагодкамі з бліжэйшых абласцей Украіны, наладжваюць кантакты, аб якіх можна меркаваць хоць бы па зместу ліста ад клуба міжнацыянальных адносін з Новамыляцінскай СШ Львоўскай вобласці, што прыйшло ў гурток, які вядзе В. Клюка: **«Перш за ўсё мы хочам вам дапамагчы літаратурай, таму высылаем вам «Кабзар» Т. Г. Шаўчэнкі і творы І. Франка. Пры магчымасці прышлём яшчэ цікавую літаратуру... 10 траўня мы адсвяткавалі Дзень маці. У школе ў нас адбыўся справаздачны канцэрт перад нашымі бацькамі. Калі вам патрэбна, можам выслаць вам некалькі сцэнарыяў нашых нацыянальных свят»...**

ДВА ПРАГНОЗЫ МАГЧЫМЫХ ПЕРСПЕКТЫЎ

ЯК НІ СКЛАДАНА РАЗВАЖАЦЬ на гэтую тэму, але яе ніяк не мінаюць тыя, хто досыць падазрона ставіцца да ўкраінскай культурнай прысутнасці на Брэстчыне. Што датычыць палітычных перспектыў, дык можна сказаць, што ўкраінскія дзеячы з Палесся пакуль аб такіх не разважаюць, прынамсі афіцыяльна, калі не ўлічваць нелегетымізаванае патрабаванне Украінскага грамадска-культурнага аб'яднання Брэсцкай вобласці аб прызнанні палешукоў аўтахтонным украінскім насельніцтвам... Аднак справа тут далёка не такая простая: захацеў — прызнаў тым, захацеў — іншым.

— Гэта аб'ектыўна, што дыялекты Брэстчыны бліжэй да ўкраінскай мовы, чым да беларускай, таму нашых украінцаў я не магу абвінаваціць у нейкіх ненатуральных захадах, — гаворыць лідэр суполкі БСДГ у Брэсце Ігар Іосіфавіч Драгун. — Перспектывы ж будуць залежаць ад таго, як тут будзе расці беларуская самасвядомасць, якім чынам будуць умацоўвацца культурныя сувязі паміж Беларуссю і Украінай... Нават калі на Палессі будзе буяць украінская культура ў выглядзе школ, тэатраў, газет і г. д. пры заняпадзе беларускай, — я да яе буду адносіцца станоўча, як бы балюча мне ні было. Ніякіх забаронаў, ніякіх абмежаванняў. Толькі так мы зможам утварыць з Брэстчыны і Валыні мост прыязнасці паміж Беларуссю і Украінай.

— Я зусім не магу сказаць, што аўтахтоннае насельніцтва Берасцейшчыны ўкраінскае, — з іншых пазіцый зыходзіць этнограф Сафроній Паўлавіч Жлоба, выкладчык Брэсцкага педінстытута. — На мой погляд, мы цяпер назіраем вельмі цікавую з'яву—якраз тут, на поўдзень ад Ляхавіч і Ганцавіч ідзе працэс складвання нейкага новага ўсходнеславянскага этнасу. Пачаўся гэты этнагенез, мяркую, у канцы XVII стагоддзя. Як правіла, этнасы пачынаюць праяўляць сябе як супольнасці праз 200—270 гадоў пасля першага штуршка. Цяпер гэты тэрмін і надыходзіць. І нічога зрабіць немагчыма — гэта закон прыроды.

Ці трэба баяцца такога развіцця паляшуцкай праблемы? Не, баяцца не трэба, наадварот, трэба ўсяляк спрыяць, каб развівалася мясцовая рэгіянальная культура. Гэта будзе карысна і для ўсёй беларускай і для ўкраінскай культуры. Найлепшае выйсце для вырашэння міжэтнічных праблем, якія могуць наспець тут, на Брэстчыне, — гэта стварыць умовы для існавання ўсіх і ўсялякіх нацыянальных культур.

Хоць стан і перспектывы беларускага нацыянальнага жыцця на Брэстчыне — гэта асобная тэма, хацелася б, аднак, дадаць, што, не забараняючы і не ўціскаючы іншыя этнічныя рухі тут, на Палессі, беларуская дзяржава павінна ў першую чаргу клапаціцца пра беларускасць.

Валер КАЛІНОЎСКІ.

ТВАЁ СЛОВА, — ЧЫТАЧ!

І не патрэбны абноскі з Захаду

Прачытаў у «Аргументах і фактах» заметку, у якой паведамляецца, што ў Маскве, пры аддзяленнях Таварыства Чырвонага Крыжа адкрыты пункты па збору рэчаў, якія былі ва ўжытку. Вось і я вырашыла звярнуцца з прапановай: а што, калі і ў Мінску зрабіць так, як у Маскве. У нас жа таксама шмат абяздоленых людзей. Амаль у кожнай сям'і мінчан ёсць падношаныя рэчы, якія шкада выкідваць, а іншым яны вельмі спатрэбіліся б у наш цяжкі час. І не трэба было б тады нам з Захаду браць іхнія абноскі, калі гэта пытанне можна вырашыць самім.

На маю думку, у Мінску такой гуманнай і высакароднай справай таксама магло б займацца Таварыства Чырвонага Крыжа рэспублікі. Людзі, якія зведваюць вострую нястачу, будуць удзячныя за падтрымку і дапамогу.

Яўген ЕРМАКОВІЧ, жыхар г. Мінска.

Адгукніся, дзе ты, наш дэпутат?

Нядаўна ў Століне адбылася сустрэча работнікаў асветы з народнымі дэпутатамі Рэспублікі Беларусь. На гэтай нарадзе прысутнічалі народныя дэпутаты А. Бокач, А. Траццякоў, Г. Чэх. На жаль, не было выбранніка ад Давыд-Гарадоцкай выбарчай акругі Аляксея Пятровіча Саенкі. Але на гэта ніхто не звярнуў увагі, нават пытання аб тым, чаму паважаны дэпутат не з'явіўся на сустрэчу, ніхто не задаваў. Відаць, прывыклі ўжо людзі, што былому высокапастаўленаму партыйнаму кіраўніку дазволена усё, не ён існуе для народа, а народ для яго.

І ўспомніў я, як быў выбраны А. Саенка дэпутатам. Упартая барацьба за месца ў парламенце ішла ў Давыд-Гарадоцкай выбарчай акрузе.

І вось тады, як кажуць, надышоў «зорны час» Саенкі. Па ўказанню першага сакратара Брэсцкага абкома А. Зеляноўскага, гэтага далакопа Палесся, вылучаецца яго верны саратнік, другі сакратар абкома А. Саенка. Прытым вылучаецца толькі адзін. І вось якая атрымалася арыфметыка: у першым туры было чатыры кандыдаты, у другім — два, а ў трэцім — усяго адзін. Былыя абком і райком зрабілі ўсё, каб дабіцца перамогі.

А пасля выбараў нібыта згінуў наш выбраннік. Не чуваць яго голасу ў парламенце, ні разу не сустрэўся ён і з намі, выбаршчыкамі.

Нядаўна мы абмяркоўвалі гэтую сітуацыю. І вырашылі спачатку звярнуцца да вас, паважаная рэдакцыя.

Міхаіл ШЭЛЕХАЎ, старшыня савета ветэранаў вайны і працы г. Давыд-Гарадка.

РОЗГАЛАС

ПАДАРУНАК НА ЛЕТА

ГОМЕЛЬСКАЯ ВОБЛАСЦЬ. Мы ўжо звыкліся з думкай аб пастаянным росце цэн. Да чаго ж былі здзіўлены пасажыры аўтобусаў па маршруту Мазыр—Калінкавічы, калі даведаліся, што кошт білетаў зменшыўся ажно на 2 рублі.

Як высветлілася, Гомельскі аблвыканком пайшоў насустрач дачнікам, тым, хто мае зямельныя надзелы і вырошчвае для сябе прадукцыю, і знізіў тарыфы за праезд на прыгарадных маршрутах. Дарэчы, гэта рашэнне будзе дзейнічаць на тэрыторыі вобласці толькі па 1 верасня бягучага года. Што ж, на бязрыб'і і рак—рыба.

Кожная хвіліна несанкцыяніраванага сходу каштуе 100 рублёў. Але ў судзе.

МІНСК. Пакуль генеральны дырэктар Белдзяржстраха выйграе суды, яго менш вядомыя калегі, наадварот, вымушаны плаціць штраф. Так, суд Маскоўскага раёна сталіцы Беларусі па ўзбуджанай аддзелам унутраных спраў адміністрацыйнай справе прыгаварыў старшыню Мінскага гаркома прафсаюза работнікаў Белдзяржстраха Леаніда Райко да штрафу ў памеры 500 рублёў. Прычынай паслужыў несанкцыяніраваны сход членаў прафсаюза Белдзяржстраха на плошчы Незалежнасці, які працягваўся ўсяго 5 хвілін, але паспеў выклікаць «цікавасць» органаў міліцыі. Такім чынам, кожная хвіліна сходу абышлася прафсаюзнаму кіраўніку ў 100 рублёў.

—«ЗАЯЦ»? — «ЗАЯЦ», «ЗАЯЦ»!

ЛУНІНЕЦ. Колькі ўжо гаварылася і пісалася пра злашчасных «зайцоў», «ваўкоў» і г. д., колькі раз косці ім перамывалі. Але, відаць, прыйдзецца ім несці крыж пакутнікаў да канца свайго існавання: няма, мабыць, такога дня, каб не было канфліктаў пры разліках беларускімі грошамі. Зараз у некаторых магазінах Лунінецкага раёна, напрыклад, не хочуць прымаць памятых «зайцоў». Хто данёс да прадаўцоў інфармацыю аб непрыгоднасці для разліку зношаных білетаў — застаецца загадкай. Толькі, здаецца, процістаянне пакупнікоў і прадаўцоў у гэтай сувязі яшчэ больш узрасце.

«Саладзей былой жонкі нікога на свеце няма»

ГОМЕЛЬ. (У. Пернікаў). 28-гадовы рабочы аднаго з прадпрыемстваў горада, скасаваўшы шлюб з жонкай, працягваў жыць з ёй у адной кватэры. І ці то зноў закахаўся ў яе, ці заела самалюбства, што на жанчыну пачалі звяртаць увагу іншыя мужчыны, а можа ўдарыў у галаву буйны хмель, толькі ён аднойчы прапанаваў ёй на ноч сваё сэрца.

Былая жонка адмовілася, і тады былы муж, прымяніўшы сілу, згвалтаваў яе. Калі ў адпаведных органах пасля заявы жанчыны пацікавіліся аб прычынах гэтага проціпраўнага акта, вінаваты адказаў прыблізна так: «Саладзей былой жонкі нікога на свеце няма».

ХРОНІКА СУІЦЫДУ

Жыхар дома № 15 па вуліцы Савецкай горада Касцюковічы В. Новікаў скончыў жыццё самагубствам праз павешанне ў падвале свайго дома.

У Краснапольскім раёне толькі за 5 месяцаў гэтага года скончыла жыццё самагубствам 10 чалавек, у асноўным па прычыне сямейна-бытавых канфліктаў.

СУСТРЭЧА БЫЛА КАРОТКАЙ

У Віцебску спынены акт вымагання. Пад пагрозай расправы жанчына патрабавала з мужчыны 140 тысяч.

Пацярпеўшы М., дырэктар малога прадпрыемства з Барысава, прыбыў у Віцебск па асабістых справах і спыніўся ў гасцініцы. Лёс звёў яго з К., мясцовай жыхаркай, якая працуе аператарам на бензазапраўчанай станцыі. Сустрэча была кароткай і закончылася звычайным вымаганнем.

Сапраўды, белая смерць

СЛОНІМ. Лета, як вядома, не толькі сонца, паветра і вада плюс адпачынкі, а і пара кампотаў, варэнняў. Як ні спрабуюць зэканоміць гаспадыні той няшчасны кілаграм цукру, што прадаюць па талонах, натуральна, на ўсе банкі з далікатэсамі яго не хапае. Вось і паспяшаліся слонімскія аматары дамашняга кансервавання на мясцовы рынак, дзе набылі ва ўкраінскіх заезджых купцоў цукар па 60 рублёў за кілаграм.

Толькі некаторым пакупнікам у гэтым каштоўным прадукце прыйшлося расчаравацца: у цукры яны знаходзілі салетру і соль.

Закаласіцца кар'ер

СЛОНІМ. (М. Мініч). Многія гады сіратліва выглядалі тут выпрацаваныя кар'еры каля драбільна-сартавальнага завода. Ды, відаць па ўсім, хутка закалясяцца яны збажыной. За іх рэкультывацыю ўзялося малое прадпрыемства «Іванаўка», якое стварылі былыя арандатары калгаса імя Дзяржынскага на базе вышэйназванага завода.

Райвыканком вырашыў перадаць заводу 35 гектараў зямлі, прылеглай да Бяздоннага возера. Спецыялісты «Іванаўкі» возьмуць тут каштоўны глей для біялагічнай рэкультывацыі кар'ераў. Як кажуць, і возеру палёгка, і людзям карысць.

ЗВАРОТ

ДЗЯРЖАЎНАГА КАМІТЭТА РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ ПА ЭКАЛОГІІ

У рэспубліцы склалася небяспечная экалагічная абстаноўка. Тысячы гектараў лесу, тарфянікаў, сельгасугоддзяў ахоплены пажарамі. Ужо выяўлена звыш 3 тысяч ачагоў пажараў. Асаблівую трывогу выклікае абстаноўка ў Гомельскай, Мінскай, Віцебскай і Брэсцкай абласцях.

З-за неасцярожнага абыходжання з агнём, непрымання належных мер па тушэнню пажараў рэспубліцы нанесены вялікія эканамічныя і экалагічныя страты.

Дзяржаўны камітэт па экалогіі звяртаецца да кіраўнікоў мясцовых Саветаў аб'яднаць намаганні ўсіх органаў і грамадскіх арганізацый для ліквідацыі ачагоў пажараў.

Мы таксама заклікаем жыхароў рэспублікі з разуменнем паставіцца да абстаноўкі, якая склалася, і асабліва асцярожна абыходзіцца з агнём, не парушаць правіл пажарнай бяспекі і ўстаноўленых абмежаванняў.

Дзяржаўны камітэт Рэспублікі Беларусь па экалогіі.

МВВКВ ідзе на рэкорд

На дзіва вялікім аказаўся конкурс паступаючых у Мінскае вышэйшае вайсковае каманднае вучылішча: 9 чалавек на месца. Але, магчыма, лічба гэта стане яшчэ большай: паступленне дакументаў працягваецца.

У гэтым годзе ў МВВКВ набіраюць будучых камандзіраў мотастралковых, артылерыйскіх, аўтамабільных і танкавых узводаў.

РАДЫЁ ПЕРАХВАТ

«НЯМЕЦКАЯ ХВАЛЯ»

*** Прэм'ер-міністру Літвы Гедымінасу Вагнарусу вынесены вотум недаверу ў літоўскім парламенце. 69 дэпутатаў прагаласавалі за адстаўку Вагнаруса і толькі шэсць выказаліся ў падтрымку яго. У адрас Вагнаруса выказвалася рэзкая крытыка ягонай эканамічнай палітыкі. Дэпутаты абвінавацілі прэм'ера ў няздольнасці ажыццяўляць рэформы па пераходу да рынкавай эканомікі. Пасля завяршэння працэдуры галасавання Вагнарус заявіў, што пакіне свой пост адразу пасля вяртання старшыні Вярхоўнага Савета Вітаўтаса Ландсбергіса з Беларусі. Вагнарус выказаў меркаванне, што Ландсбергіс без прамаруджання вызначыць новую кандыдатуру на пост прэм'ер-міністра.**

* Перамовы канфліктуючых бакоў у Малдове, мяркуючы па ўсяму, прывялі да разрадкі напружанасці ў крызісным рэгіёне. Прэзідэнт Прыднястроўя Ігар Смірноў заявіў, што ён больш не настойвае на суверэнітэце Прыднястроўя. У ноч на аўторак віцэ-прэзідэнт Расіі Аляксандр Руцкой вёў перамовы з прэзідэнтам Малдовы Мірчам Снегурам, а таксама з прэзідэнтам Прыднястроўя Ігарам Смірновым і камандуючым 14-й расійскай арміі генералам Аляксандрам Лебедзем. Назіральнікі мяркуюць, што Расія і Малдова маюць намер сфарміраваць у канфліктуючым раёне сумесныя міратворчыя войскі.

● РАДЫЁПЕРАХВАТ

*** Нямецкі бок па аказанню дапамогі краінам, што развіваюцца, лічыць, што перад ёй паўстаюць новыя задачы ў дзяржавах былога Савецкага Саюза. Ён зыходзіць з таго, што пяць сярэднеазіяцкіх рэспублік атрымаюць міжнароднае прызнанне ў якасці краін, што сталі на шлях развіцця. Да гэтых рэспублік адносяцца Казахстан, Кыргызстан, Туркменія, Таджыкістан і Узбекістан. Акрамя іх, Грузія таксама падала заяву, каб і яе прызналі краінай, што стала на шлях развіцця. Крытэрыем гэтага з'яўляецца валавая прадукцыя на душу насельніцтва.**

* У першай палове 1992 года пагранічная ахова ФРГ затрымала на граніцы з Польшчай і Чэхаславакіяй 12.600 чалавек, якія мелі жаданне нелегальна ўехаць у Германію. Як паведаміла пагранічнае ўпраўленне ў Берліне, гэта амаль столькі, колькі было за ўвесь мінулы год: тады жадаючых было 16 тысяч.

«БІ-БІ-СІ»

*** Украінская праваслаўная царква запатрабавала ад дзяржаўных улад Украіны гарантаваць захаванне правоў чалавека і закона аб аддзяленні царквы ад дзяржавы. Зварот зроблены ў сувязі з бясчынствамі прыхільнікаў так званай Украінскай аўтакефальнай праваслаўнай царквы, якую ўзначальвае манах Філарэт Дзенісенка — былы мітрапаліт Кіеўскі. Захопы і збіццё праваслаўных і свяшчэннікаў ажыццёўлены ў Івана-Франкоўску, Роўна, Вінніцы, Жытоміры, Кіеве. Дзеянні раскольнікаў падтрымліваюць некаторыя народныя дэпутаты Украіны і прадстаўнікі ўлад.**

* Прэзідэнт Расіі Барыс Ельцын вітаў ініцыятыву Злучаных Штатаў Амерыкі спыніць вытворчасць ядзерных матэрыялаў, неабходных для стварэння ядзернай зброі. Новы крок Злучаных Штатаў стварае больш спрыяльныя ўмовы для рэалізацыі сумесных намаганняў ЗША і Расіі па скарачэнню ядзернага патэнцыялу ва ўсім свеце. Ельцын заўважыў таксама, што ЗША трэба ўвесці мараторый і на правядзенне падземных выпрабаванняў.

*** 26 ліпеня ў Албаніі ўпершыню пасля пачатых паўтара года назад палітычных перамен адбудуцца першыя камунальныя выбары. Тым самым з'яўляецца магчымасць замяніць камуністаў прадстаўнікамі дэмакратычных партый і на лакальным узроўні. У сакавіку Дэмакратычная партыя Албаніі атрымала пераканаўчую перамогу над кіруючай Сацыялістычнай (раней — Камуністычнай) партыяй. Назіральнікамі на выбарах будуць прадстаўнікі Еўрапейскага савета і Нарады па бяспецы і супрацоўніцтву ў Еўропе.**

* Учора ў Рыме пачаўся чарговы раунд перамоў па мірнаму ўрэгуляванню канфлікту ў Нагорным Карабаху. Аднак прадстаўнікі Арменіі ўдзелу ў ім не прымаюць. Кіраўніцтва краіны заявіла напярэдадні, што армянская дэлегацыя не прыме ўдзелу ў перамовах да таго часу, пакуль 11 краін — удзельніц гэтага форуму, што праходзіць пад эгідай НБСЕ, не асудзяць Азербайджан за здзейсненае ім нядаўна наступленне ў Нагорным Карабаху. У Арменіі прынята таксама рашэнне не прымаць больш бежанцаў з гэтага рэгіёна.

*** Афіцэрскі састаў 14-ай арміі звярнуўся да прэзідэнта Расіі Барыса Ельцына з заклікам не спяшацца выводзіць яе з тэрыторыі Малдовы. Вывад арміі, падкрэсліваецца ў звароце, паспрыяе захопу Малдовай тэрыторыі Прыднястроўя і прывядзе да яшчэ большых ахвяр.**

* Лідэры грэчаскай і турэцкай частак Кіпра правялі ўчора ў Нью-Йорку сустрэчы з Генеральным сакратаром ААН Бутрасам Галі. Мэта іх — знайсці рашэнне, каб пакласці канец канфлікту аб падзеле вострава.

● РАДЫЁПЕРАХВАТ ● РАДЫЁПЕРАХВАТ

ЗА СПЕКУЛЯЦЫЮ РАССТРЭЛ?

Прапануем увазе чытачоў чарговае апытанне, праведзенае інфармацыйна-аналітычнай службай нашай газеты. Апытана 500 чалавек — рабочых і служачых буйных заводаў Мінска, Баранавіч і Маладзечна. Прапанавалася наступнае пытанне: як вы ставіцеся да спекуляцыі (прычым ў самым шырокім сэнсе — ад элементарнага продажу на рынку да камерцыйна-камісійных магазінаў). 16 працэнтаў рэспандэнтаў лічаць спекуляцыю непазбежнай сацыяльнай з'явай, якую трэба перацярпець, 7 працэнтаў бачаць у ёй нармальны сродак заробку, а ўсе астатнія выказваюцца пра яе вельмі негатыўна. Апошняй катэгорыі грамадзян было зададзена дадатковае пытанне — якімі метадамі можна выкараніць спекуляцыю. 36 працэнтаў паўторна апытаных патрабуюць канфіскацыі рэалізуемага тавару, а 34 — канфіскацыі ўсёй маёмасці спекулянта. У дыяпазоне антыспекуляцыйных мер большасць мае рэпрэсіўнае адценне. Так, 9 працэнтаў прапанавалі публічна адсякаць спекулянтам руку ці палец, а 8 — нешта накшталт вядомага «суда Лінча». Кожны дваццаты з тых, хто негатыўна ставіцца да спекуляцыі, жадае бачыць «вінаватых» на агульнагарадской «дошцы ганьбы» або ганьбавання іх па радыё і тэлебачанні, а кожны сорак пяты прапануе для «абдзіральшчыкаў народа» нават вышэйшую меру пакарання. Толькі 4 працэнты нашых землякоў параілі змагацца са спекуляцыяй больш мякка — увядзеннем талоннай ці картачнай сістэмы або іншымі падобнымі мерамі.

У АДВЕНТЫСТА СПРАЎ ТРЫСТА

БАРАНАВІЧЫ. Некалькі дзён назад у горад прыбыла місія адвентыстаў сёмага дня з Германіі.

Узначальвае яе нямецкі пастар Дэйл і прафесар Кабіялка, які выкладае ў ЗША ва універсітэце імя Андруса. У Баранавіцкім доме культуры яны чытаюць лекцыі на тэму «Навука і біблія». Акрамя таго, праводзяць для жадаючых семінарскія заняткі па здароваму спосабу жыцця.

Дарэчы, у саставе дэлегацыі ёсць свой настаўнік здароўя. Гэта швейцарац Хрысціян Стайнер. Цікава, што місіянеры вырашылі: хто будзе добра наведваць «заняткі», таго чакае падарунак — Біблія на рускай мове. І гараджане натоўпамі ідуць на лекцыі. Ці то ім ахвота задарма атрымаць суперкнігу, ці проста хочацца пабыць «на людзях». Місія закончыцца толькі ў пачатку жніўня, а арганізатарам яе стаў пастар царквы адвентыстаў сёмага дня па Брэсцкай вобласці Якаў Пацукевіч.

КУРС ВАЛЮТ

ПА ДАНЫХ НА РАНІЦУ 15 ЛІПЕНЯ
(першая лічба — скупка, другая — продаж)

	Фірма «Ahats» (Рыга)	Мяняльныя канторы банка «Комплекс» (Мінск)
Долар ЗША	139—150	149—149
Германская марка	89—100	91—91
Аўстралійскі долар	87—112	—
Брытанскі фунт стэрлінгаў	233—285	235—235
Фінская марка	28—36,6	30—30
Шведская крона	21—27	23—23
Канадскі долар	97—126	100—100

БелаПАН.

Сабе на радасць, людзям на дзіва пабудаваў дом жыхар Добруша Іван Антоненка. Драўляныя карункі, кампазіцыя «Алесь-дудар», што ўпрыгожваюць фасад дома, — усё сведчыць аб адчуванні прыгожага і таленце майстра. У мінулым ваенны, потым работнік мясцовага райвыканкома Іван Антоненка цяслярскай справай захапіўся параўнаўча нядаўна. Вынік захаплення перасягнуў усе спадзяванні.

НА ЗДЫМКУ: Іван АНТОНЕНКА з унучкай каля свайго дома.

Фота Сяргея ХАЛАДЗІЛІНА. (БЕЛТА).

ГЭТА Ж ТРЭБА!

А яшчэ кажуць, тавараў няма! Вось БМП купіць можна

І ўсё ж не жартуйце, з таварамі вы самі ведаеце, якія ў нас справы. Але размовы аб таварах народнага спажывання (цікава ўсё-такі, які гэта народ іх так спажывае, што іншым не застаецца), ужо ў зубах навязлі: усё роўна іх няма. Калі вы такія бачылі — пасылайце ў рэдакцыю, адкрыем выстаўку.

Затое экзатычных тавараў цяпер — завалiся. Я паспрабаваў прайсціся па некаторых вядомых «кропках» Мінска і прыгледзецца, што сёння можна купіць з не зусім звычайнага.

1. БАРАХОЛКА ПОБАЧ З УНІВЕРСАМАМ «БЕЛАРУСЬ»

Каля аднаго кааператыўнага кіёска сноўдаў чалавек сярэдніх гадоў у дыхтоўных куртцы польскай вытворчасці і айчынных штанах. Я паназіраў крыху за ім, падышоў бліжэй. На грудзях у яго была прышпілена невялікая аб'яўка, напісаная на кавалку з вучнёўскага сшытка: «Прадаецца БМП без зброі...» Я быў уражаны. На пытанне, чаму гандлюе тут, адказаў: «Ехаў на аўтарынак, а ён закрыты. Вось і спадзяюся, што бізнесмены, якія гандлююць тут, дапамогуць збыць машыну». Адкуль яна, каменціраваць не захацеў: «Калі будзеш купляць — раскажу і пакажу. А так — няма чаго балбатаць!»

Трэба ж! Такі смелы камерсант—прадае БМП. А можа, гэта проста жарт, ці не «ўсе дома» ў нездаровага чалавека? А калі, не?..

2. КАЛЯ ЎВАХОДУ НА СТАДЫЁН «ДЫНАМА»

Яго я заўважыў здалёк. Ля ўваходу на рынак стадыёна стаяў мужычок, здаецца, спіты на корані, і трымаў штосьці незразумелае: ці то маржовая костка, ці то зуб акулы. «Чаму не заходзіш на рынак?» — пытаюся ў дзядзькі. «Чаму-чаму, уваход дарагі. А можа купіш мой тавар і тут? Зэканоміш дзесятку. Прадам нядорага»,— узмаліўся «прадавец». Пытаюся пра незразумелы прадмет. Аказваецца... «зуб маманта».

— Адкуль?

— Не твая справа!

— А чаму такі маленькі?

— Дык гэта ж зуб, а не ікол!

— Чым і колькі просіш?

— Валютай, доларамі. Чым жа яшчэ?!

Я павярнуўся, каб пайсці. Чалавек хутка і цвёрда загаварыў:

— А можа з табой і за паўлітра дамовімся.

Вось так! Паўлітроўка лёгка збівае цану «ікла» маманта. Шкада гэтага чалавека, шкада. Добрага камерсанта з яго не атрымаецца.

3. БАРАХОЛКА СТАДЫЁНА «ДЫНАМА»

Свая унікальнасць тут ёсць. Заключаецца яна ў тым, што на стадыёне прысутнічае, мабыць, самы шырокі ў Мінску пералік ваенных рэліквій. Я бачыў тут салдацкую, афіцэрскую і нават генеральскую амуніцыю, а таксама дзесяткі рознага роду юбілейных медалёў па цане ад 100 да 300 рублёў за штуку.

Пацікавіўся ў аднаго гандляра такімі рэліквіямі:

— А больш важкія ўзнагароды ёсць?

— Якія трэба?

— Што прапануеш? — пытаннем на пытанне адказаў я.

— Выбар вялікі, — адкрыўся (на дзіва!) мой субяседнік па імені Васіль.— Сапраўдныя знакі адрознення ідуць даражэй: медаль «За перамогу над Германіяй» цягне на 350 «драўляных», «За адвагу» і «За баявыя заслугі» — па 500—700. Ордэны за рублі не прадаюцца, а ў «грынах» сітуацыя прыкладна наступная: «Айчынная вайна» другой ступені — 50 долараў, першай — 150, а дзеючыя ордэны тыпу «Працоўнага Чырвонага Сцяга» ці «Пашаны» — яшчэ больш.

— Калі захочаш,— працягваў Васіль,—можаш стаць дэпутатам Вярхоўнага Савета СССР, лаўрэатам Ленінскай ці Дзяржаўнай прэміі, майстрам спорту па боксу. У асартыменце — камсамольскія і партыйныя білеты: першы ацэньваецца ў палавіну кавалка, другі — у паўтара. Выбірай! — задаволена заключыў малады «прадпрымальнік».

Што называецца «даехалі»: імкнуліся ў цывілізаваны рынак, а пабудавалі сапраўдны базар. Не, не хачу і не магу гуляць у такія «дарослыя» гульні.

4. ВУЛІЦА ВЕРЫ ХАРУЖАЙ РАДЫ КААПЕРАТЫЎНЫХ КІЁСКАЎ

Тут, па дарозе да Камароўскага рынку, заўсёды шмат людзей. Натоўп сабрала адна жанчына. Яна з абурэннем расказвала гісторыю, якая адбылася на яе вачах. Да мамы з 12-гадовым сынам падышоў рэспектабельны мужчына з прапановай:

— Хочаце дзве тысячы долараў? Хлопчык не будзе пакрыўджаны.

Маці схапіла свайго сына — і бягом.

Дажыліся! Будзьце пільнымі, бацькі.

5. ТАЎКУЧКА ПЕРАД УВАХОДАМ НА КАМАРОЎСКІ РЫНАК

Чаго тут толькі няма! Выбар нават большы, чым на стадыёне «Дынама»: як-ніяк бясплатны ўваход, ды і пакупнікоў больш.

Мой сябра, якога я сустрэў на рынку, падвёў мяне да маладога гандляра і, паказаўшы на адну рэч, спытаў:

— Як ты думаеш, што гэта такое?

— ..? Падшыпнік? Не! Кішэнная міна? Не!

— Дык што гэта такое? — звярнуўся сябар да здаровага дзецюка.— Раскажы вось яму.

Гандляр аказаўся даволі гаваркім:

— «Цацка» для дарослых. Секс-стымулятар «Пяшчота»! Цана — трыццаць рублёў. Людзі купляюць. Рэч добрая. Вось каб яшчэ ружовым быў, а то ў многіх дрэнныя асацыяцыі выклікае...

А малады чалавек ведае, што рэч гэта добрая. Тут сапраўды асацыяцыі будуць...

6. КАМАРОЎСКІ РЫНАК

Адразу падалося, што гэты немалады чалавек трымаў сігнальнае абсталяванне ці лабараторную колбу. Я так і сказаў яму. Ён засмяяўся: звычайная спіраль для самагоннага апарата, праўда, зробленая «па канверсіі», — «там у іх на вытворчасці нават лазерная ўстаноўка ёсць. Збіраюцца цалкам апарат зрабіць, дык ён гэты англійскі «хоум віскі» за пояс заткне». Граматны немалады чалавек не падзяліўся адрасам канверсійшчыкаў - самагоншчыкаў, а вось кошт вырабу назваў: «900 рублёў, акупіцца за месяц, нават калі цукар па 90 рублёў браць будзеш».

Падумайце, якія клопаты пра нас з вамі!

На Камароўскім і закончылася мая экскурсія па рынку мінскіх экзотык. Перакананы, што чытачу даводзілася бачыць яшчэ і не такое.

Ёсць прапанова: пішыце нам, давайце адчынім завочны музей. Ён, мабыць, многае растлумачыць нашчадкам, якія, дай Божа, будуць жыць у іншых эканамічных умовах.

ЗЛОНАЗІРАЛЬНІК.

ВЕСТКІ АДУСЮЛЬ

ЗАРПЛАТА... У ЛАТАРЭЮ

Праблему недахвату наяўных грошай арыгінальна вырашылі ў адным з цэхаў Лысвенскага металургічнага завода Пермскай вобласці. Дырэкцыя прадпрыемства распаўсюджвае спецыяльную латарэю. Уладальнікі шчаслівых білетаў атрымліваюць зарплату першымі. Для астатніх гэты святочны момант наступае значна пазней.

У РОЛІ БАНКРУТА — ВОБЛАСЦЬ!

Прапанаваў абвясціць банкрутам Арэнбургскую вобласць старшыня праўлення арэнбургскага аддзялення «Ор-інд-банка» Уладзімір Канючэнка. У гэтым выпадку ўсе дзяржаўныя прадпрыемствы і ўстановы будуць вызвалены ад сваіх абавязацельстваў па пастаўках, і, акрамя таго, вобласць атрымае 6 мільёнаў рублёў, якія лічацца на рахунках у банках.

ЗАМЕСТ ХАРАКІРЫ—ШКОЛА БІЗНЕСУ

Міністэрства знешняга гандлю і прамысловасці Японіі прыняло рашэнне аб стварэнні ва Уладзівастоку Далёкаўсходняга цэнтра па развіццю дробных і сярэдніх прадпрыемстваў. Гэты цэнтр задуманы як школа бізнесу для расійскіх прадпрымальнікаў на Далёкім Усходзе і Сібіры. Прыкладна на 80 працэнтаў фінансаванне гэтага Цэнтра будзе ажыццяўляцца са сродкаў вышэйназванага міністэрства, на 12 працэнтаў — за кошт інвестыцый прыватных японскіх фірм.

У ЛІТВЕ МОГУЦЬ ЗАКУКАРЭКАЦЬ І КУРЫ

Шведскае агенцтва па міжнароднаму эканамічнаму супрацоўніцтву «Біцас» выдзеліла для Літвы 9 мільёнаў шведскіх крон на развіццё сельскай гаспадаркі і зямельную рэформу. Акрамя таго, шведскі пасол у Літве Ларс Магнусан падпісаў з літоўскім міністрам знешняга гандлю Віценісам Аляшкайцісам пагадненне аб пастаўках бялковых кармавых дабавак для птушак на суму 7 мільёнаў крон. «Толькі не пераблытайце, — папярэдзіў пасол, падпісаўшы пагадненне, — адны дабаўкі для адкорму куранят (бройлераў), другія — для нясушак». Перасцярога не лішняя: аказваецца, накормленыя «не тымі» дабаўкамі куранялы могуць пачаць несці яйкі, а нясушкі — закукарэкаць.

ЦІ ДОЙДЗЕ СПРАВА ДА ПРАЦІВАГАЗАЎ?

У Латвіі каля 40 працэнтаў гарадоў наогул не маюць ачышчальных збудаванняў, а з тых, што існуюць, амаль трэцяя частка працуе неэфектыўна. Як бы не збыліся словы аднаго пісьменніка-фантаста, які прадказваў, што ў недалёкай будучыні ўсе будуць хадзіць у праціvагазах.

Калі няма ўлады—гаворыць сіла

У Екацярынбургу гэты выпадак ва ўсіх на слыху. Радыё, тэлебачанне, газеты спрабуюць даць прагноз развязкі, аднак, упэўнены, зрабіць гэта цяжка.

Пачыналася ўсё як жарт. Ля двух незаселеных дамоў з'явіліся людзі ў вайсковай форме, закапалі слупы, змацавалі на іх калючы дрот. Пакуль ішла гэта работа, прахожыя не вельмі турбаваліся. Аднак, як хутка высветлілася, «афганцы» не жартавалі. Захапіўшы яшчэ 22 чэрвеня два гатовыя да засялення дамы па вуліцы Таганскай, яны справай пацвердзілі выказаную напярэдадні гарадской адміністрацыі пагрозу: «У нас ёсць сіла, каб вырашыць свае праблемы...» Мне давялося пабываць на месцы падзей. Ад колькасці абаронцаў, якія аддаюць перавагу не цывільнаму адзенню, а уніформе, дамы набылі выгляд казармаў. Часам над імі кружыць верталёт: як мне растлумачылі — падтрымка з паветра (пакуль што маральная). Зрэшты, ніхто не можа выключыць, што побач з домам не з'явіцца танк...

Дамы замініраваны — так заяўляюць журналістам і ўладам «баявыя» хлопцы. Канешне, тыя, хто сумняваецца, могуць гэта праверыць, для чаго дастаткова пераадолець агароджу з трох нітак калючага дроту, якой абнесены дамы. Жадаючых пакуль што не знайшлося. Ды і пераадолеўшы, можаш не дайсці да пад'езда, атрымаўшы кулю.

Дрот падзяліў гараджан, і тыя, і другія даўно страцілі надзею на вырашэнне сваіх праблем законным шляхам. Унутры агароджы, на захопленым «плацдарме» жывуць сем'і «афганцаў». На балконах захопленых дамоў сохне бялізна, гаспадыні мыюць вокны... Амаль чатыры сотні кватэр нечакана прынялі гаспадароў, якім не адзін год абяцалі. Тыя, хто рызыкаваў жыццём у далёкай краіне, аказаліся ў чарговы раз ашуканымі, ім сапраўды было ад чаго «лезці на барыкады». Звонку, па гэты бок агароджы засталіся ліквідатары Чарнобыля, інваліды, мнагадзетныя сем'і. Абяцанкаў ад урада былога і сённяшняга ім таксама адвалена нямала, аднак, не маючы зброі, вырашыць пытанне на сваю карысць яны не змаглі. Сёння гэтыя людзі з ужо выпісанымі ордэрамі вымушаны на мяжы адчаю звяртацца то ў гарвыканком, то да «афганцаў».

Улады нервова шукаюць выйсце, абяцаюць нешта аднаму і другому боку, аднак рашэнне дагэтуль не знойдзена. Больш таго, у апошні час стала вядома, што захопнікам аб'яўлены ультыматум: знайсці кампраміс да канца ліпеня. Пасля гэтага ніякія перагаворы з імі весціся не будуць. Што пачнецца пасля, ніхто не ведае...

Тое, што адбываецца ў Екацярынбургу — справа суверэннай Расіі. Аднак ці можам мы выключыць падобнае ў Беларусі? Выканаўчая ўлада бяссільная і ў нас. Ці не пара парламентарыям задумацца над гэтым?

Віктар ХУРСІК.

interfax ИНТЕРФАКС

ПЫТАННЕ АБ ГАЗЕЦЕ «ИЗВЕСТИЯ» ЗНЯТА З ПАРАДКУ ДНЯ СЕСІІ ПАРЛАМЕНТА РАСІІ

Пытанне аб газеце «Известия», якое Прэзідыум Вярхоўнага Савета Расійскай Федэрацыі раней планаваў вынесці ў пятніцу на абмеркаванне сесіі парламента, у сераду знята з парадку дня на наступны тыдзень. Гэта адбылося пасля сустрэчы напярэдадні Прэзідэнта Ельцына са Старшынёй Вярхоўнага Савета Русланам Хасбулатавым. У аўторак жа Ельцын заявіў аб рашучай падтрымцы газеты, якую парламент паспрабаваў паставіць пад свой кантроль, а таксама свабоды друку ў цэлым.

ГАРБАЧОВУ ПРАПАНАВАНА ЗДАЦЬ ПАРТЫЙНЫ БІЛЕТ

ЦК «абноўленай» КПСС у аўторак накіраваў яе былому генеральнаму сакратару Міхаілу Гарбачову пісьмо з прапановай здаць партыйны білет і дакументы партыі, што засталіся ў яго. 29-ы з'езд КПСС, які адбыўся 4 ліпеня ў падмаскоўным горадзе Пушкіна па ініцыятыве Усесаюзнага камітэта камуністаў, выключыў Гарбачова з партыі. Яму былі пастаўлены ў віну «міжнацыянальныя канфлікты, эканамічны крызіс і страта даверу грамадства да партыі».

У БЕЛАРУСІ БУДЗЕ СТВОРАНА МІГРАЦЫЙНАЯ СЛУЖБА

У Беларусі будзе створана міграцыйная служба і Дзяржкамітэт па справах моладзі пры ўрадзе рэспублікі. Рашэнне аб гэтым прыняў у аўторак Прэзідыум Савета Міністраў Беларусі.

ПРЭЗІДЭНТ КЫРГЫЗСТАНА ЗА МОЦНУЮ РАСІЮ

Прэзідэнт Кыргызстана Аскар Акаеў паведаміў, што кіраўнікі дзяржаў Садружнасці 25 верасня на сустрэчы ў Бішкеку плануюць разгледзець праект яго статута, пытанні гаспадарчага заканадаўства, супрацоўніцтва ў ліквідацыі вынікаў стыхійных бедстваў і надзвычайных сітуацый, а таксама палажэнне аб Кансультацыйна-каардынацыйным эканамічным савеце СНД са штаб-кватэрай у Кіеве.

А. Акаеў, гаворачы пра развіццё супрацоўніцтва з рэспублікамі СНД, сказаў, што Кыргызстан не можа ставіцца да Расіі з адзінымі для дзяржаў Садружнасці меркамі. Ён падкрэсліў, што, «калі Расія не будзе моцнай сусветнай дзяржавай, дык разарвецца цэласная еўразійская прастора, якая сёння існуе і трымаецца на Расіі».

РАСЛІНЫ І ЗДАРОЎЕ

Зельнік

На Беларусі расце паўсюдна сярод хмызнякоў, на лугах, узлесках, уздоўжкі дарог.

Двухгадовая ці шматгадовая расліна вышынёй 60—80 см. Сцяблы ўзыходныя, апушаныя, разгалінаваныя. Лісты трайчатыя, складаныя.

Цвіце ў маі — чэрвені. Кветкі лілова-чырвоныя, ружовыя, радзей белыя, сабраны ў буйныя галоўкі, адзіночныя ці парныя, акружаныя прылісцікамі, размяшчаюцца на канцах галінак.

Плод — яйкападобны боб з дробным насеннем.

У лістах і суквеццях змяшчаюцца арганічныя кіслоты, гліказіды, аскарбінавая кіслата, карацін, вітаміны B_1, B_2, К, Е, дубільныя смалістыя рэчывы, флаваноіды, тлусты, эфірны алеі.

Канюшына лугавая

Добры меданос (з 1 га пчолы збіраюць да 100 кг мёду).

ДЛЯ ХАРЧАВАННЯ

выкарыстоўваюць маладое лісце і галоўкі канюшыны. З іх гатуюць салаты, вінегрэты, гарніры, запраўкі для першых страў, чай, напіткі. Галоўкі і лісце канюшыны квасяць і марынуюць.

ПРЫПРАВЫ, ЗАКУСКІ З КАНЮШЫНЫ

Парашок з канюшыны. Лісце канюшыны прамыць халоднай вадой, прасушыць на паветры ў засені, дасушыць у духоўцы пры тэмпературы 45—60°С, здрабніць на парашок, прасеяць праз сіта. Захоўваць у шкляным посудзе ці папяровых мяшках. Выкарыстоўваць для запраўкі першых і другіх страў па 25 г на 1 порцыю.

Салата з канюшыны. Маладое лісце канюшыны старанна прамыць халоднай вадой, здрабніць, дадаць нарэзаныя моркву, вараную бульбу, крута зваранае яйка, пасаліць. Заправіць смятанай, маянэзам або алеем.

100 г морквы, 100 г бульбы, 80 г лісця канюшыны, 25 г смятаны (маянэзу або алею), 1 яйка, соль.

ПЕРШЫЯ СТРАВЫ З КАНЮШЫНАЙ

Бацвінне з канюшыны і шчаўя. У падсоленым мясным булёне ці вадзе зварыць нарэзаныя бульбу, моркву, цыбулю да паўгатовасці. Пасля дадаць здробненыя канюшыну, шчаўе і варыць на слабым агні да гатовасці. Заправіць пасераванай цыбуляй. Перад падачай на стол у талеркі пакласці кружочкі крута зваранага яйка, смятану.

500 мл булёну, па 100 г лісцяў канюшыны і шчаўя, 80 г бульбы, 50 г морквы, 50 г рэпчатай цыбулі, 1 яйка, 25 г смятаны, соль.

Булён з канюшыны і агароднiны. На мясным булёне ці вадзе зварыць нарэзаныя бульбу, моркву, рэпчатую цыбулю, корань пятрушкі. За 5 хвілін да гатовасці дадаць здробненае лісце і галоўкі канюшыны. Заправіць пасераванай цыбуляй, таматным соусам. Перад падачай на стол пасыпаць зяленівам кропу і пятрушкі, пакласці смятану.

500 мл булёну, 150 г бульбы, 50 г морквы, 50 г рэпчатай цыбулі, 15 г кораня пятрушкі, 80 г канюшыны, 25 г таматнага соусу, 25 г смятаны, соль, зяленіва кропу і пятрушкі.

Гарнір з канюшыны. Лісце канюшыны патушыць на слабым агні ў невялікай колькасці масла і вады, дадаць перац, кроп, кмен, лаўровы ліст, соль, заправіць смятанай, маянэзам, алеем або таматным соусам. Выкарыстоўваць як гарнір да мясных і рыбных страў.

500 г лісцяў канюшыны, 30 г алею, 100 мл вады, прыправы па смаку, 25 г смятаны (маянэзу, алею або таматнага соусу).

У НАРОДНАЙ МЕДЫЦЫНЕ

выкарыстоўваюць суквецці і траву канюшыны. Яны аказваюць супрацьзапаленчае, супрацьатэрасклератычнае, антытаксічнае, адхарквальнае, мачагоннае, патагоннае дзеянне.

Адвар з суквеццяў канюшыны. 20 г. суквеццяў варыць у 250 мл вады 15 хвілін, настойваць 30 хвілін, працадзіць. Піць па 50 мл 3—4 разы на дзень пры мочакаменнай хваробе, хранічным кашлі, бранхіяльнай астме, малакроўі, залатусе. Вонкава выкарыстоўваць для прымочак пры апёках, абмарожаннях, пролежнях, абсцэсах, прамываць гнойныя раны, болькі.

Настой травы канюшыны. 40 г травы настойваць у 200 мл кіпеню 1 гадзіну, працадзіць. Піць па 50 мл 3—4 разы на дзень пры кашлі, прастудзе.

Настой суквеццяў канюшыны. 30 г кветкавых галовак настойваць у 200 мл кіпеню 1 гадзіну ў цёплым месцы ў закрытым посудзе, пасля працадзіць. Прымаць па 50 мл 4 разы на дзень за 30 хвілін да яды пры хранічным кашлі, гастрытах, хваробах скуры, калітах, халецыстытах, дыятэзе. Прамываць раны, болькі, рабіць прымочкі на запаленыя месцы, карбункулы, фурункулы.

Супрацьпаказанні не вызначаны.

НАРЫХТОЎВАЮЦЬ

суквецці і траву канюшыны ў час цвіцення. Зрываюць рукамі ці зразаюць нажом цэлае суквецце з абгорткай, без кветаносаў. Частку раслін пакідаюць для аднаўлення натуральных зараснікаў. Сушаць на паветры, пад павеццю, на гарышчы, верандзе. Раскладваць на падсцілы тонкім слоем. Не рэкамендуецца перасушваць, каб галоўкі не асыпаліся. Захоўваюць у добра праветраным памяшканні. Нарыхтоўкі магчымыя ў любых колькасцях.

Тэрмін захоўвання суквеццяў 2 гады, травы — 1 год.

Ніна АЛЯКСЕЙЧЫК, Валер САНЬКО.

Вераніка КАСТРА:

Я—Марыяна

[Пачатак у № 140].

Напэўна, зоркі Расіі і Мексікі размешчаны на нябёсах недзе побач — вельмі шмат кропак судакранання ў жыцці нашых краін для таго, каб усё гэта было простай выпадковасцю. Рэвалюцыі адбываліся практычна адначасова, у адзін час пачалася перабудова, і вось цяпер аказваецца, што мексіканскі тэлефільм, які, не адрываючыся, глядзяць нашы жонкі, маці, бабулі, здымаў амаль што... расіянін.

Калі дакладней, то бацькі прадзюсера серыяла «Багатыя таксама плачуць» Валянціна Пімштэйна — выхадцы з Беларусі, якую яны пакінулі ў 1908 годзе, а тады, як вядома, Расія была «адзінай і непадзельнай». З нашых краёў і менеджэр Марыяны, ці актрысы Веранікі Кастра,—Фані Шчад.

— А ў вас выпадкова няма каранёў у Расіі? — спытаў я Вераніку, натхнёны шматлікімі супадзеннямі.

— Не, але вельмі хачу трапіць у вашу краіну. Я збіралася пабыць у вас ужо ў гэтым годзе, але мяне адгаварылі кіраўнікі тэлекампаніі. Яны лічаць, што лепш пачакаць: а раптам там штосьці здарыцца? Але я абавязкова да вас прыеду. Проста паміраю ад жадання паглядзець Расію.

— І вам, не сумняваюся, гарантаваны самы гарачы прыём, аб якім толькі можа марыць акцёр. Поспех вашага фільма проста аглушальны. Хоць публікацыі ў прэсе — прабачце ўжо за адкрытасць — самыя розныя і часта дастаткова крытычныя.

— Дык гэта натуральна. І ў нас не ўсе аднолькава аднесліся да тэленавелы (так некалькі непрывычна для нашага вуха называюць у Лацінскай Амерыцы жанр твора, які па аб'ёму і насычанасці падзей хутчэй за ўсё можна назваць раманам. — **Заўв. рэд.**), і ўсё ж з самага пачатку яна мела вялікі поспех. «Багатыя таксама плачуць», дарэчы, сталі ключом, які адкрыў мексіканскім фільмам доступ да тэлевізійных рынкаў многіх краін свету, раней для нас недаступных, такіх, напрыклад, як Грэцыя, Егіпет, Кітай, Японія. У Італіі пасля пракату карціны тэлебачанне стала купляць не толькі мексіканскія, але і венесуэльскія, аргенцінскія, пуэрта-рыканскія фільмы. На Апенінах «Багатых» паказвалі ўжо 30 разоў па розных тэлеканалах, і гледачы ўсё яшчэ не стаміліся. Думаю, што і папа рымскі прыняў мяне менавіта таму, што Ватыкану падабаюцца такія мексіканскія тэлесерыялы. Адным словам, гэта была сапраўдная ўдача, з тых, якія рэдка выпадаюць на долю артыста.

— Як вы самі, Вераніка, думаеце: чаму фільм такі папулярны?

— «Багатыя таксама плачуць» — гэта класічная меладрама, стрыжнем якой з'яўляюцца каханне паміж мужчынам і жанчынай, любоў да дзяцей, пакуты, гэта значыць глыбокія чалавечыя пачуцці. Такія тэлесерыялы, як бы да іх ні адносілася крытыка, — гэта цэлы пласт сучаснага мастацтва. Карцінам такога роду процілпаказаны тэмы, якія называюць «актуальнымі», — напрыклад, наркотыкі, усемагчымыя парашкі, палітыка і звязаныя з ёю насілле, забойствы, войны... Усё гэта выпадае з кантэксту класічных тэленавел, хоць і падыходзіць для серыялаў іншага парадку.

— Іншымі словамі, людзі стаміліся ад штодзённых праблем, яны стузаныя, маральна апустошаныя і маюць патрэбу ў нечым чыстым, гуманным, няхай адарваным ад жыцця, але тым, што прыносіць унутраны спакой і ачышчэнне?

— Менавіта так. Мы ўсе стаміліся і шукаем сховішча ў нашых марах. Тэленавелы дапамагаюць гэтаму. Перш за ўсё, вазьміце саму іх фабулу: бедная нявопытная дзяўчына нечакана сустракае свайго казачнага прынца, пераадольвае ўсе перашкоды і нягоды і нарэшце набывае шчасце, сама становіцца прынцэсай. Кожны з нас марыць аб нечым падобным. Або, скажам, аб тым, каб стаць важнай асобай, зарабіць шмат грошай ці атрымаць шырокую вядомасць. Гэта вельмі сугучна з нашым, мексіканскім характарам. Мы ўсе — летуценнікі, ідэалісты, не вельмі рэальна глядзім на рэчы, але нам падабаецца быць такімі. І невыпадкова цяпер спробы стварыць тэлесерыялы, набліжаныя да сапраўднасці, не маюць вялікага поспеху. У кожнага ёсць мноства праблем — на рабоце, у сям'і, з сябрамі. І вось прыходзіш дамоў, уключаеш тэлевізар, а там — усё тое ж самае. Як у жыцці. І замест адпачынку — суцэльная нервовасць, а гэтага менш за ўсё хочуць людзі як у Мексіцы, так і ва ўсім свеце. Гэтым, на мой погляд, і тлумачыцца феномен класічнай тэленавелы. Людзі глядзяць і думаюць: «Ах, як гэта цудоўна! Вось калі б са мной здарылася тое ж самае. Хачу быць на месцы гэтай актрысы».

(Працяг будзе).

Вераніка Кастра з сынамі.

У СЕКТАРЫ ГАЗУ

Аўтааматары памятаюць нядаўнія чэргі машын на АЗС горада. Але ўжо сёння мы не ўбачым гэтай карціны — з 1 ліпеня ў рэспубліцы ўведзены ліміт, па якім выдаецца 80 літраў бензіну на месяц. Гэтыя восем вядзёр бензіну вы можаце купіць па дзяржцане — сем рублёў за літр. Але на АЗС па камерцыйных цэнах (26 рублёў за літр) вам запоўняць любыя ёмістасці.

Яшчэ задоўга да бензінавых чэргаў многія палічылі за лепшае перавесці машыну на газ, усё ж у тры-чатыры разы танней. Магчыма, пераключыўшы клапан, прыватнікі і вырашылі пытанне ліміту на бензін, але праблемай для ўладальнікаў аўтамашын, у меню якіх уваходзіць газ, застаецца чарга. Колькасць машын на газе штодзённа расце, а на ўвесь Мінск адна-адзіная запраўка па вуліцы Матусевіча.

Як паведаміў карэспандэнту агенцтва БелаПАН начальнік аб'яднання Мінгаз Уладзімір Аляксандравіч Палікарпаў, цяпер вядзецца будаўніцтва вялікай стацыянарнай станцыі на пяць калонак па Магілёўскай шашы, што, безумоўна, здыме многія праблемы. Увод аб'екта ў эксплуатацыю намечаны на 4-ы квартал гэтага года. Што ж, засталося крыху пачакаць, калі машына стане для нас не толькі часткай маёмасці, але і сродкам руху.

Аляксандр МАЛЧАНАЎ, БелаПАН.

Дзяўчына была даволі мілая. Прывітаннем мне было некалькі непрыстойных слоў у мой адрас, якія я пакінуў без увагі. Як высветлілася, і правільна зрабіў. Яна аказалася стрыманым чалавекам. Вылаяцца ж у тэлефонную трубку на незнаёмага журналіста было, прызналася дзяўчына, неабходна: гэта быў яе своеасаблівы «засцерагальнік».

«Бяры мяне і карыстайся...»

ПЛАКАЦЬ НЕ БУДУЦЬ ВЫКЛЮЧНА МІЛЬЯРДЭРЫ

— Сёння я на ўзводзе, так што прашу гэта зразумець, — больш спакойна працягвала размову Віка.— А сустрэцца можна, толькі не ў мяне на кватэры...

Даравальны для жанчын недахоп — часам губляць настрой — Віка лёгка кампенсавала сваімі фізічнымі вартасцямі: у яе былі прыгожыя стройныя ногі, пышныя чорныя валасы і вялікія цёмныя вочы. А інтэлектуальны ўзровень (па сакрэту паведаміла мне Віка) у нейкія моманты жыцця патрабуе падмацавання кілішкам добрага каньяку. Так што нічога дзіўнага не было ў тым, што далейшае знаёмства мы прадоўжылі ў «Батлейцы»...

— «Масаж. Тэлефанаваць пасля 20.00» — стрыманая аб'ява. Можа растлумачыш, што і да чаго.

— Што тут тлумачыць,— Віка пазяхнула. — Ты ж падсек, што я мела на ўвазе. Думаеш, астатнія члены грамадства менш кемлівыя?.. Праўда, трапляецца шмат цялят, якім прыходзіцца расплюшчваць вочы і распавядаць ад «А» да «Я». Толькі такія мяне не цікавяць: з імі сумна, ды і прапанаваць яны нічога не могуць. А мае масажныя сеансы — гэта прыемныя жаночыя рукі плюс, калі кліент таго заслугоўвае (сэнс просты — тугі кашалёк і жаданне паспытаць «забаронены плод». — **Аўт.**), любоўная асалода.

— Віка, ты дзяўчына, скажам так, што трэба. Падазраю: ад кавалераў адбою няма. Навошта табе праводзіць гэтыя «масажныя сеансы» па выкліках, ад якіх, калі быць шчырым і гаворачы мовай старога маралiста, патыхае нечым непрыстойным? Не крыўдуй, што банальнічаю, але прасцей было б выйсці замуж за забяспечанага мужчыну і жыць прыпяваючы.

— Вось таму, што я дзяўчына вышэйшага класа, і не хочацца трапіць на кручок да якога-небудзь ганарлівага парсюка і, прабач, лізаць яму пяткі. Канешне, тое, чым я зарабляю на жыццё, не выклiча апладысментаў з боку ханжы. Але бізнес («цывілізавана» гандляваць целам — бізнес вышэйшай пробы, на думку Вікі,— **Аўт.**) патрабуе ахвяр — гэта бясспрэчна. У гэтым выпадку прыйшлося развітацца з дзявочымі ружовымі марамі. Затое жыву я не блага: кватэра абстаўлена адпаведна, ем далікатэсы, як ты заўважыў, апранаюся па апошняму піску моды і, нарэшце, ні ад каго не залежу.

— І нават ад кліентаў?

— Галоўнае, паставіць адразу мяжу ва ўзаемаадносінах з кліентам: гэта тваё, а на астатняе нос не задзірай. І яшчэ трэба быць добрай актрысай і псіхолагам. Без сціпласці скажу, што гэтых якасцей у мяне — вышэй галавы. Адчуваю, што чалавек «забіты» — далей «фармальнага масажу» справа не пойдзе, калі гарачы і без комплексаў, да таго ж яшчэ і мне даспадобы — можна сябе ў якасці дарагога ласунку паднесці. Наогул, інтуіцыя мяне ніколі не падводзіла, ніколі не нарывалася на неплацежаздольных. Адмаўляла часта выходзіць на кантакт, калі пахла паленым. Карацей, як бачыш, пакуль усё цік-так.

— Але можа так здарыцца, што сёмае пачуццё падвядзе і ты трапіш у непрыемную сітуацыю.

— Хто не рызыкуе, той...

— Заезджаная фраза. А калі сур'ёзна?

— Кожная жанчына ў душы палахліўка, нягледзячы на эмансіпацыю. Бывае, што і на мяне накатваюцца хвалі адчаю і рукі апускаюцца: нікога не магу бачыць, нічога рабіць. Страшна нават падумаць, што можа стацца ад чарговай паездкі да кліента: раптам трапіш у госці да маньяка! Толькі любоў да раскошнага жыцця не дазваляе ў такія моманты плюнуць на добрааплачваемую «работу». Прыходзіцца спадзявацца на лепшае і на ўнутраны голас.

— Віка, ты ўсё кідаешся словамі «раскоша», «далікатэсы» і т. д. Ствараецца ўражанне, што ў цябе ў матэрыяльным плане не жыццё, а суцэльная маліна. Можна, спадзяюся, пацікавіцца, колькі ты бярэш за адзін сеанс?

— Ігар, табе зарплаты не хопіць, каб са мной разлічыцца. Не крыўдуй, я бачу ў цябе твар спахмурнеў, як банкаўскі рахунак у канцы месяца. Сур'ёзна: для чалавека з аднойзарплатай здымаць вяршкі з жыцця цяжка. Іншая справа вялікія грошы — тады бяры мяне і карыстайся...

Яна не захацела, каб я яе давёз дадому.

— Навошта? І табе клопатна, і мяне без канспірацыі сумленне загрызе,— на развітанне паспрабавала пажартаваць.— Калі станеш мільянерам, пакліч — прыеду...

ПАСТСКРЫПТУМ. Сумняваюся, што давядзецца яшчэ калі-небудзь сустрэцца з Вікай, хіба толькі выпадкова. Праўда, існуе такое паняцце, як інфляцыя, і, магчыма, жартуюць людзі, — хутка ўсе будуць атрымліваць на рукі вялікія грошы. Але тады Віка з яе размахам на сто працэнтаў будзе мець справу толькі з мільярдэрамі.

Ігар ШЧУЧЭНКА.

ТЭЛЕБАЧАННЕ

16 ліпеня

Беларускае тэлебачанне

8.30. Раніца рэспублікі.
8.45. Маст. фільм «Крыж міласэрнасці». 3-я серыя.
16.30. Навіны.
16.35. Экран дзіцячага фільма. «Палёт у краіну пачвараў».
17.45. «Рамэо і Юлія». Фільм-канцэрт.
18.00. Дак. фільм «Гімназісты».
18.50. «Малахіт». Кінанарыс.
19.00. Абласныя навіны (Гродна).
19.10. Зачытайце мае пісьмо...
19.15. Сустрэча з саксафаністкай М. Шапашнікавай.
19.55. Чарнобыль: праграма дзеянняў. Перадача з Гомеля.
20.25. Тыдзень беларускага ўрада.
20.40. Калыханка.
21.00. Панарама.
21.25. Бізнес-клуб «Партнёр» прапануе...
21.30. Творчае маладзёжнае аб'яднанне «Крок» прадстаўляе...
23.50. НІКа.

І канал. Астанкіна.

5.00. Навіны.
5.20. Ранішняя гімнастыка.
5.30. Раніца.
7.50. Ранішняя гімнастыка.
8.00. Навіны.
8.20. «Багатыя таксама плачуць». Маст. фільм.
9.50. Мультфільмы.
10.25. Дак. фільм «Заўтра будзе добры дзень».
11.00. Навіны (з сурдаперакладам).
13.10. Тэлемікст.
13.55. Блакнот.
14.00. Навіны.
14.25. Гэта было... было...
14.45. «Прычына». Маст. фільм.
15.50. Мультфільмы.
16.20. Дзіцячы музычны клуб.
17.00. Навіны.
17.25. ...Да 16 і старэйшым.
18.05. «Багатыя таксама плачуць». Маст. фільм.
18.50. «Мы помнім вашы твары». Л. Маркаў.
19.45. Добрай ночы, малышы!
20.00. Навіны.
20.40. Маст. фільм «Кватэра».
21.05. Студыя «Палітыка» паказвае.
21.35. Фермата.
21.55. Маст. фільм «Надзвычайнае становішча» з цыкла «Прыгоды прыватнага сышчыка».
23.00. Навіны.
23.25. Дзевятка.
23.55. Фільм-канцэрт.
0.30. «Прычына». Маст. фільм.

Канал «Расія»

7.00. Весткі.
7.20. Час дзелавых людзей.
7.50. Тры кругі алмазнага «раю».
8.35. Вольны час. «Калекцыянер».
8.50. «Прыгоды Нукі». Маст. фільм.
10.05. Мультфільм.
10.25. Пілігрым. Расійскае бюро падарожжаў.
11.10. Сялянскае пытанне.
11.30. «Веснавы прызыў». Маст. фільм.
13.00. Весткі.
15.00. Дак. панарама. «Даліна мрояў».
16.00. Расія і свет.
16.45. Т.Ін.Ка.
17.00. Бізнес і палітыка.
18.00. Парламенцкі веснік.
18.15. Студыя «Нотабене».
19.00. Весткі.
19.20. Свята кожны дзень.
19.30. Тыдзень тэлевізійнага кіно ЗША. «Ах, якая любоў!»
20.20. Цырк на сцэне. «Марафон дурняў».
20.30. У свеце аўта- і мотаспорту.
21.00. Пятае кола.
22.00. Весткі.
22.20. З залы Канстытуцыйнага суда Расіі.
22.35. Пятае кола. Працяг.

17 ліпеня

Беларускае тэлебачанне

8.30. Раніца рэспублікі.
8.45. «Дзень цыркавога артыста». Тэлефільм.
9.50. «Загадка Эндхаўза». Маст. фільм.
16.30. Навіны.
16.35. Мультфільм.
17.40. «Фантазія». Фільм-канцэрт.
18.00. Дак. фільмы «Голас», «Дамашні тэатр». «Далучэнне».
19.00. Абласныя навіны (Магілёў).
19.10. Выбар шляху. Гомельскае вытворчае аб'яднанне «Карал».
19.40. Іграе Раберта Турын (фартэпіяна). (Італія).
20.10. Бізнес-клуб «Партнёр» прапануе....
20.15. «Тры тысячы песень». Дак. фільм.
20.40. Калыханка.
21.00. Панарама.
21.25. Маст. фільм «Крыж міласэрнасці». 4-я серыя.
22.45. Супермадэль свету ў Беларусі.
23.45. НІКа.

І канал. Астанкіна

5.00. Навіны.
5.20. Ранішняя гімнастыка.
5.30. Раніца.
7.50. Ранішняя гімнастыка.
8.00. Навіны.
8.20. «Багатыя таксама плачуць». Маст. фільм.
9.05. Дак. фільм «Сіньфу—значыць шчасце».
10.00. Мультфільмы.
11.00. Навіны (з сурдаперакладам).
11.20. Клуб падарожнікаў (з сурдаперакладам).
13.15. Брыдж.
13.40. Бізнес-клас.
13.55. Блакнот.
14.00. Навіны.
14.25. Падарунак меламану.
14.55. «Першае каханне». Маст. фільм.
16.10. Гісторыя Уімблдонскага турніру.
17.00. Навіны.
17.25. Чалавек і закон.
17.55. Прэм'ера тэл. фільма для дзяцей «Прыгоды чорнага прыгажуна» (Англія).
18.20. ТБ «Нява».
18.40. Крэшчэнда.
19.00. Футбол. Чэмпіянат Расіі.
19.45. Добрай ночы, малышы!
20.00. Навіны.
20.40. «ВІД» прадстаўляе: «Поле цудаў», «Адпачывай», «Праграма Х».
0.15. «Першае каханне». Маст. фільм.
1.30. Дак. фільм.

Канал «Расія»

7.00. Весткі.
7.25. Час дзелавых людзей.
7.55. Студыя «Нотабене».
8.35. Вольны час. «Тэлебудсервіс».
8.50. «Вусаты нянь». Маст. фільм.
10.05. Наш сад.
10.35. Азірніся, Расія... «У пошуках страчанай годнасці».
11.10. Сялянскае пытанне.
11.30. «Культпаход у тэатр». Маст. фільм.
13.00. Весткі.
15.00. Бізнес—новыя імёны.
15.15. Прастора плюс.
15.45. «Як жывеш, Уфа?»
16.30. Там-там навіны.
16.45. Т.Ін.Ка.
17.00. Непазнаны Сусвет.
17.45. Панове-таварышы.
18.00. Белая варона.
18.45. Экран крымінальных паведамленняў.
19.00. Весткі.
19.20. Свята кожны дзень.
19.30. Тыдзень тэлевізійнага кіно ЗША. «Гэта ўсяго толькі тэст». Маст. фільм з тэлесерыяла «Беверлі-Хілз, 90210».
20.15. «Нацыя матацыклістаў». Дак. фільм з цыкла «Амерыканскія хронікі».
20.40. З залы Канстытуцыйнага суда Расіі.
20.55. «К-2» прадстаўляе праграмы: «Хто там?», «3, 2, 1».
22.00. Весткі.
22.20. «К-2» прадстаўляе праграму «Медыа». Маст. фільм «Узломшчык».

РАДЫЁ

17 ліпеня

7.00 — «Радыёфакт». 8.15 — «Вясковыя ростані». 9.15 — «Кармільцы». Нататкі пісьменніка В. Мысліўца. 10.15 — для дзяцей. «Кот Максім». Радыёпастаноўка. 11.20 — «Саветы: улада і справы». Радыёчасопіс. 12.00 — «Апоўдні». 13.00 — «У абедзенны перапынак». 14.00 — «Гадзіна класічнай музыкі». 15.15 — «Рок-хваля». 16.05 — «Гульня без пройгрышу». Спартыўная праграма. 16.30 — «У свеце чароўных гукаў». 17.00— «Спатканне з Віцебскам». Канцэрт артыстаў эстрады. 18.00— перадачы абласнога радыё. 19.00 — гуманітарна-інфармацыйны канал радыёстанцыі «Беларуская маладзёжная». 19.45 — «Дзень нашага жыцця». 20.05 — вячэрняя казка. 20.25 —«Вяртанне да вытокаў». 20.40 — «Машэрава, 21. Прафсаюзны веснік». 21.00— музычная праграма, прысвечаная калектыву Мінскага вытворчага аб'яднання «Атлант». 23.10 — танцавальная праграма. 0.00 — «Начны канал».

НА ДВОР'Е

16 ліпеня

Сёння ўдзень па рэспубліцы пераменная воблачнасць. У Гомельскай і Магілёўскай абласцях кароткачасовыя дажджы, навальніцы, на астатняй тэрыторыі пераважна без ападкаў. Тэмпература паветра ў Брэсце — 22—24, Магілёве, Віцебску, Гродна і Мінску — 20—22, Гомелі — 21—23 градусы цяпла.

У наступныя двое сутак істотных ападкаў не чакаецца. Тэмпература паветра ўначы 8—13, удзень — 19—24 градусы цяпла.

Л. САНКЕВІЧ, інжынер-сіноптык.

Аўкцыён халасцякоў прайшоў у Маскве

Дзве тысячы рублёў было выплачана за самага «крутога» мужчыну, выстаўленага на ім. Гледачам былі прапанаваны дзесяць мужчын ва ўзросце ад 22-х да 48 гадоў. Дзеянні, што адбываліся на сцэне, хутчэй былі падобныя на гульню. З залы гучалі цікавыя пытанні, а сам «тавар» — мужчыны-халасцякі — дэманстравалі свае здольнасці: спявалі, ігралі, жартавалі...

Арганізатары аўкцыёна лічаць, што ён дае магчымасць жанчынам разняволіцца.

ЗАСНАВАЛЬНІКІ:
Вярхоўны Савет Рэспублікі Беларусь,
Савет Міністраў Рэспублікі Беларусь,
калектыў рэдакцыі газеты «Звязда».

Галоўны рэдактар У. НАРКЕВІЧ.
Рэдакцыйная калегія: У. АНДРЫЕВІЧ [намеснік галоўнага рэдактара], І. БАРАНОЎСКІ, У. ГОЙТАН, В. ЖДАНКО, Л. ЛАХМАНЕНКА, М. МІХАЕВІЧ [першы намеснік галоўнага рэдактара], А. МЯСНІКОЎ, Л. РЫЖАНКОВА [намеснік галоўнага рэдактара], А. ЦІХАНОВІЧ, С. ШАЎЦОЎ.

НАШ АДРАС: 220041, гор. Мінск, праспект Ф. Скарыны, 77, рэдакцыя газеты «Звязда».
ТЭЛЕФОНЫ: прыёмная — 32-51-05, аддзела пісьмаў — 32-04-52, 32-41-92, навін —32-60-13, даведкі па рэкламе і аб'явах —32-35-91.

Друкарня выдавецтва «Беларускі Дом друку».
Тыраж 81.098. Індэкс 63.850.
Зак. № 141.
Выходзіць 250 разоў на год.
Нумар падпісаны ў 21.00.
М 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12
П 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12